

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 din, za 1/2 leta
90 din, za 1/4 leta 45 din,
mesečno 15 din; za ino-
zemstvo: 210 din. — Pla-
ča in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Številka 40.

Uredništvo in upravnništvo
je v Ljubljani v Gregorčičevi
ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošti, hranilnici v Ljubljani
št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek,
sredo in petek

Ljubljana, petek 9. aprila 1937

Cena posamezni
številki din 1.50

Vprašanje naših jadranskih pristanišč

Le domišljamo si, da bi mogli imeti pet glavnih in cvetočih pristanišč

Pred kratkim smo poročali, da je bil »Hrvatski dnevnik« zelo nezadovoljen z uredbo o ustanovitvi posebnega fonda za izpopolnitev naših morskih pristanišč. Predvsem je grajal, da bi se v ta fond stekali samo dohodki pristanišč, da bi torej morala ta sama plačati vse investicije. Poleg tega pa smatra znesek 100 milijonov din za mnogo prenizek, ker bi bilo za izpopolnitev jadranskih pristanišč treba najmanj 10krat 100 milijonov din. Končno pa ugovarja tudi temu, da bi se iz tega denarja gradile celo nove luke kakor ona v Ploči, mesto da bi se ves denar uporabil samo za izpopolnitev že obstoječih pristanišč.

Sedaj pa se navajajo še novi in zelo tehtni argumenti proti sedanjim zamisli, kako naj bi se izpopolnila jadranska pristanišča. Tako pravi neki pomorski strokovnjak v zadnjem »Jug. Kurirju«:

Mi si vse preveč domišljujemo. Država s 15 milijoni prebivalcev, ki vrhu tega gravitira v znatni meri na Solun in Egejsko morje, ki je obenem tudi podonavska dežela, ki teži k Črnemu morju, takšna država ne sme stremeti za tem, da bi imela kar več Hamburgov. Živimo v silno napačni domišljiji, da bi mogli imeti kar več glavnih pristanišč, ki bi bila vsa cvetoča.

Iz uredbe pa se dobiva vtis, kakor da bi odločujoči krogi šli še dalje. Tako se bere v uredbi: »... v cilju usposobljenja glavnih pristanišč, ki imajo železniško zvezo za tranzitni, tuji in domači promet, ko tudi drugih pomorskih pristanišč.« Železniško zvezo pa imajo pristanišča Sušak, Baker, Šibenik, Solin, Split, Metković, Dubrovnik, Cavtat, Herceg Novi in Zelenika, ev. pa še Bar. Torej 10 do 11 pristanišč. To je vsekakor mnogo preveč. Veseli bi morali biti, če bi imeli denar, da vsaj eno pristanišče res dobro dogradimo! Kaj je samo Avstrija žrtvovala za Trst. A v zadnjih letih je požrla tržaška luka še pol milijarde din, kolikor so Italijani potrošili za modernizacijo luke. Mi pa bi hoteli s 100 milijoni modernizirati Šibenik, Sušak, Split in še nekaj pristanišč. Naša domišljija je res prebujna!

Najbolj uspešne luke v Sredozemskem morju so one, ki se najbolj severno zadržujejo v kontinentu, ker so iz teh pristanišč prevozni stroški najmanjši. Prevoz po suhem je drag in tega je treba najbolj omejiti. V tem je tudi vzrok, da so prevozni stroški iz severnih pristanišč najmanjši. Zato bi bilo pravilno, če bi določili kot svojo glavno luko na Jadranu Sušak, ki tudi pride za tranzitni promet najbolj v poštev. Šele ko bi sušaško pristanišče imelo vse to, kar potrebuje, ko bi dobilo tudi svojo železniško zvezo s Slovenijo in s tem z Avstrijo in Češkoslovaško, bi smeli začeti z izpopolnjevanjem tudi drugih pristanišč. Najprej moramo napraviti eno glavno pristanišče in šele ko to imamo, tudi misliti na druga pristanišča. To je racionalno in pametno. Vse drugo pa je nerealno, ker nerenabilno.

Vsa poveljna leta nismo za ja-

Osnove trgovine se podirajo

Predsednik Centralnega predstavništva
g. Nedeljko Savić v Ljubljani

Da je bila dokončana organizacija jugoslovanskega trgovstva, je zasluga Nedeljka Savića, predsednika beograjske zveze trgovskih združenj. Da je organizacija jugoslovanskega trgovstva živa in delavna, da ne eksistira le na papirju, je zopet zasluga predsednika Nedeljka Savića. Da se jugoslovansko trgovstvo združuje v enotnih in močnih manifestacijah, kadar je treba braniti osnovne pravice nacionalne trgovine in narodnega gospodarstva, je zopet zasluga predsednika Nedeljka Savića. Resničen vodja jugoslovanskega trgovstva je in zato naravnost poklican, da je tudi predsednik najvišje organizacije jugoslovanskega trgovstva — Centralnega predstavništva.

Da more to svojo visoko in težko nalogo dobro opravljati, zato je g. Savić stalno v živem stiku z vsem trgovstvom, zato prihaja v vse banovine, da sliši o potrebah in zahtevah trgovstva in da sezna ni trgovstvo s stanjem v drugih pokrajinah. Tako je bil g. Nedeljko Savić že pred meseci v Sloveniji, a je na potu zbolel, da se je moral s 40° vročino odpeljati naravnost iz Celja v Beograd, ne da bi mogel obiskati Ljubljano, kakor je bilo v njegovem programu. V Beogradu je nato prebolel težko bolezen, ležal nad dva meseca in bila je tudi že nevarnost, da boleznijo podleže. Toda njegova krepka narava je končno zmagala, g. Savić je ozdravel in že se je tudi lotil organizacijskih poslov. In tako je prišel še kot rekonvalescent v Slovenijo in včeraj, v četrtek zvečer mu je ljubljansko trgovstvo moglo izreči svojo zahvalo in svojo zvestobo za njegov trud v korist vsega jugoslovanskega trgovstva.

Prihod predsednika Centralnega predstavništva jug. trgovstva v Ljubljano pa je bil tudi potreben zaradi ofenzive, ki jo pripravljajo tuji velekapital, lastnik veleblagovnice »Ta-Ta«. Jugoslovansko trgovstvo je trdno odločeno, da to ofenzivo odbije in v ta namen je sklicana za nedeljo seja Centralnega predstavništva v Zagreb in te seje se bo tudi slovensko trgovstvo udeležilo po močni delegaciji. Včeraj, na prijateljski večerji v srebrni dvorani Uniona pa je predsednik Savić v iskrenih besedah razložil, kaj vse mora biti predmet nedeljske seje.

Iz velikega programatičnega govora predsednika Savića

naj povzamemo nekatere najbolj važne in tehtne misli.

V svojem govoru je predsednik Savić najprej izrekel priznanje slovenskemu trgovstvu, ker je svojo organizacijo tako dobro izvedlo. Mi vsi smo se od vas Slovencev mnogo naučili, kako treba voditi organizacije. Vaše mnenje se zato tudi pri nas vedno upošteva in v skupni organizaciji jugoslovanskega trgovstva gre zato

dranska pristanišča storili skoraj nič, sedaj pa si nakrat domišljamo, da bi mogli imeti kar pet ali šest cvetočih glavnih pristanišč. Tudi preveč domišljije ni dobro!

slovenskemu trgovstvu posebno mesto.

Predsednik Savić poudarja, da ne pripada nobeni politični organizaciji ali stranki in da tudi nima prav nobenih političnih ambicij, zato tudi o vseh gospodarskih in javnih vprašanjih govori le kot gospodarski človek.

Cesto čujemo, kako je naša država bogata. Mi, ki živimo v tej sredini, pa moramo žal konstatirati, da tega bogastva prav malo vidimo. Čeprav bi mogla biti naša dežela bogata, da bi se mogla z nami glede bogastva meriti le Francija, pa smo v resnici

revna dežela in reven narod.

Še dolgo, silno dolgo bi morali le delati in varčevati, da bi se mogli uvrščati med bogate narode. Toda tega ne delamo, temveč živimo v domišljiji bogatega naroda in zapravljamo denar. Živimo kakor oni lahkomiselneži, ki je prejel lepo dediščino in misli, da se ta sploh ne more zapraviti, dokler ni bil lepega dne na beraški palici.

Glejte naše visoko uradništvo, glejte vedno nove limuzine razkošnih avtomobilov na račun države, glejte vse to posnemanje bogatih zapadnih držav, pa vidite, da živimo preko svojih sredstev.

A vse to mora plačati narod, ki je dostikrat v naravnost bednem stanju.

V čem je moč države?

Edino le v moči in sili vseh njenih državljanov. Če so vsi državljani bogati, če so vsi zadovoljni, potem je tudi država močna. Če pa je v vrstah državljanov le sirotinja, če vlada v državi beda, potem tudi ni država močna. V velikansko bedo pa bomo prišli, če se bo delalo še naprej tako, kakor se dela že od osvobođenja naprej. Da je vse to res, je pokazala mala predvojna Srbija. 6 let je bila neprestano v vojni, ljudje so prenesli vse težave, prenesli celo Albanijo in se borili naprej. Zakaj? Ker je vsak državljan vedel, da mu teh življenjskih pogojev, kakor mu jih je dajala njegova država, ne ustvari nihče drug. Vsak srbski kmet je imel takrat zajamčenih 5 ha zemlje.

Ta sistem zadovoljnega naroda bi se mogel tudi prenesti v novo kraljevino. Ali pa se je tako tudi delalo? Nikakor ne in to zlasti občutimo mi — nacionalni trgovci. Danes smo v skrbeh, če bomo mogli vzdržati svoje rodbe in preskrbeti svoje otroke.

Vprašanje državnih financ

Nikdar mi Srbijanci ne bomo pozabili geste pokojnega kralja Petra I. Državne finance Srbije so bile l. 1904. obupne. Takratni finančni minister Lazar Paču je zato predložil zakonski načrt, da se na osnovni davek naloži 40% do datek in s tem urede državne finance. Kralj Peter se je takrat osebno angažiral za sprejem tega zakona in zastavljal svojo kraljevsko besedo, da se bo ta dodatek pobral le enkrat. Narod je dal teh 40%, kralj pa je držal svojo besedo in državne finance so bile sanirane, da je mogla Srbija tudi za časa vojne redno plačevati svoje urad-

ništvo. Seveda pa takrat država ni poznala luksuznih avtomobilov, temveč so tudi najbolj ljudje hodili peš v urade.

Tudi mi smo več ko enkrat govorili finančnim ministrom: Zahtevajte, kar potrebujete, toda ne delajte pri tem nepotrebnih stroškov, zmanjšajte upravni aparat.

Recite, kaj potrebujete in pokličite naše zastopnike in dali vam bomo, kar potrebujete. Toda določite že enkrat jasn postopek, da bomo vedeli, kaj mora dati vsak, rešite nas vaših večnih iznenadenj. Danes nihče ne ve, če je plačal vse davke. Imamo tako kopico sistemov, da se niti advokati v njih ne spoznajo več. Vsako večje podjetje mora danes imeti že po enega ali več uradnikov, samo da more pravilno zadostiti svoji davčni dolžnosti!

Jasni morajo biti davki in druga naša zahteva je:

obremenite vse enako!

Ali delniška družba ali nabavljalna zadruga ali državno podjetje ali samostojni trgovec — vsi morajo plačevati enake davke!

Stanje pa, kakršno vlada danes, ko so največja podjetja davčno privilegirana, podira osnove trgovine in vodi trgovstvo na beraško palico!

Ni pretirano to, kar pravim. Kako naj vzdrži trgovec pri tej davčni neenakosti? »Ta-Ta« ima v Beogradu 150.000 do 250.000 din dnevnega izkupička — a plača 1740 dinarjev davka.

Ne moremo biti zadovoljni s takšno

fiskalno politiko,

kakor velja danes. Kadar je treba plačati, smo trgovci prvi, kadar je treba dobiti, smo zadnji.

Ne upiramo se novim davkom, če jih država potrebuje. Toda naj se razdele pravilno! Napačno pa je, če se brez noč predpišejo banovinske trošarine in potem popisujejo zaloge in če se zahteva, da se celo od starih čevljev plača 12 din trošarine, ko pa se teh čevljev sploh ne more več nikomur prodati.

L. 1931. je znašal drž. proračun okoli 14 milijard. Sedaj pravijo, da je znižan na okoli 11 milijard. To ni res. Kajti l. 1931. še ni bilo banovinskih proračunov, sedaj pa so prišli tudi ti, da je obremenitev ista, kakor je bila.

Naša fiskalna politika! »Ta-Ta« je bila ustanovljena z glavnico 1 milijona din, s tem denarjem je bila zgrajena palača, ki se ceni na 10 do 12 milijonov din in vsa palača je napolnjena z blagom. Toda od 1 milijona se plača 50.000 dinarjev takse, od 40 milijonov, kolikor bi moral znašati kapital »Ta-Ta«, pa 2 milijona.

Začeli smo borbo, da se ne dovolijo takšni sistemi kakor so Bafa, »Ta-Ta« itd. Govorilo se je sicer tudi na oficialnih mestih, da treba podpirati malega človeka. Toda kaj se je zgodilo? »Ta-Ta« se je kljub temu odvil, protokolaril 7 trgovskih obratov, vodi jih 11, našel dobre branilce tudi med našo inteligenco in končno dosegl takšno rešitev trg. ministrstva, da jo je moral državni svet razveljaviti!

In sedaj je poslal Ta-Ta še svoje ljudi, da odpre svoje lokale v Zagrebu, kmalu pa bodo tudi v Ljubljani in drugih mestih. Kjer bo »Ta-Ta« zlasti v manjših krajih odprl svoje lokale, tam za vse druge trgovce ne bo nobenega prostora več!

Poleg »Ta-Ta«, Bafe in industrijskih prodajal uničujejo trgovce

nabavljalne zadruge.

Zadnji so se na občnem zboru zveze nabavljajalnih zadrug hvalili, koliko novih zadrug so ustanovili. Toda pozabiti se ne sme, da je plačala država tudi milijone in milijone za sanacijo nekaterih teh zadrug. Te milijone smo dali mi in z našim denarjem se podpirajo organizacije, ki so krive, da nam ni več obstanke.

Zato zahtevamo: Vse je treba obdačiti enako! Vsi naj pridejo pred mešane davčne odbore! Samo to je dobra fiskalna politika.

Tudi sami smo krivi

Obtožujem vse režime od osvobođenja dalje, da so krivi, da je trgovina v takšnem stanju.

Toda krivi smo tudi sami! Če bi mi zbirali od vsega začetka kapital, če bi dal vsak trgovec le 1 dinar na dan za našo denarno organizacijo, bi mi imeli danes milijarde in bi z lahkoto zavrnili vsako atako tujega kapitala.

Potem bi mogli zaščititi trgovce pred tujim velekapitalom in tudi pred karteli, ki so danes vedno mogočnejši in oblastnejši. In kako ne bi bili, ko pa se je zakon proti kartelom izpremenil v zakon za kartele.

In krivi smo, ker vzdržujemo vse dnevne liste, le za svoje strokovne in stanovske liste se ne brigamo. Sramota je, kako ti naši listi komaj životarijo!

In krivi smo, ker nimamo pravih zastopnikov. V skupščini je 40 poslancev trgovcev! Naše interese pa sta branila le dva poslanka, eden je bil univ. prof., drugi pa tajnik vaše zbornice Ivan Mohorič. Vseh 40 trgovcev poslancev pa je molčalo in glasovalo za vse!

Tako težaven je položaj, tako silna so razočaranja, da bi moral človek obupati! Toda ne smemo to storiti! Kakor smo v vojni storili trgovci svojo dolžnost, tako jo moramo do konca izvršiti tudi v miru in z zadnjim ostankom svojih sil delati na to, da se popravi, kar se more še popraviti.

Mi hočemo napraviti iz našega revnega naroda bogat narod in za ta cilj se bomo neomajno in dosledno borili!

Dobrota centralizma

Dne 9. februarja t. l. sem kupil na neki dražbi blaga za din 10.131. Po raznih odbitkih in taksah je ostalo še din 9.604 — neto, katero vsoto je sodišče v Mariboru moralo založiti pri Državni hipotekarni banki v Ljubljani. Ko je bil razdelni sklep pravomočen, je sodišče dalo Drž. hip. banki nalog za izplačilo meni kot upravičenemu. Danes, 2. aprila, je pošta izplačala din 9.548 —, torej za takso br. 170 in br. 33 din 48¹⁰ in stroški hranilnice din 7.90, skupaj din 56 — manj. O kakih obrestih ne duha ne sluha. Zvedel sem, da Drž. hipotekarna banka ne plača od prve 3 mesece sploh nobenih obrestí, pač pa zaračuna precej visoko takso, kakor prej omenjeno.

Prejšnje čase je sodišče naložilo take depozite pri naših domačih pupilarnih varnih zavodih in tako sem se informiral pri dveh takih zavodih, ki sta mi čisto enako izračunala, da bi jaz dobil za to vsoto in čas nekako din 48.—. Torej dobil bi din 56.— več, tako pa sem dobil din 48.— manj, da znaša razlika dobrih din 100.—. Koliko takih razlik moramo prikašati na oltar centralizma? Za katerega je to dobro? Za nas prav gotovo ne!

Prijateljski večer ljubljanskega trgovstva

Ob priliki bivanja predsednika Centralnega predstavništva Nedeljka Savića v Ljubljani je priredilo ljubljansko združenje v počastitev zaslužnega voditelja jugoslovanskega trgovstva prijateljsko večerje v srebrni dvorani Uniona. Vrsto pozdravnih govorov je otvoril predsednik Zbornice za TOI Ivan Jelačin, nakar je predsednik Savić v daljšem programatičnem govoru opisal naloge in cilje trgovskih organizacij. Njegov govor priobčujemo na drugem mestu. Nato so pozdravili gosta še v imenu Zveze trg. združenj podpredsednik Zveze Franjo Škrbec, za združenje trgovcev predsednik Viktor Meden in podpredsednik Roman Golob ter za Društvo industrijev in veletrgovcev Stane Vidmar. Vsi govori so bili vsebinsko nad vse bogati in izpregovorjeni z odkritosrčnostjo, ki je osvaja.

Prijateljski večer je potekel v najlepšem razpoloženju in znova utrdil solidarnost jugoslovanskega trgovstva.

Stare tekstilne stroje so uvažali Čehoslovaki in Poljaki

V prejšnji številki smo poročali, da je šele sedaj po desetih letih prišlo na dan, da se srbskohrvatsko besedilo v naši trgovinski pogodbi z Veliko Britanijo ne ujema popolnoma z angleškim besedilom. Po angleškem besedilu je namreč carine prost uvoz dovoljen samo za nove tekstilne stroje, do čim je v srbskohrvatskem besedilu beseda »nov« izpuščena. S sklicanjem na srbsko-hrvatsko besedilo so nato zahtevali na podlagi klavzule o največji ugodnosti Čehoslovaki in Poljaki, da se tudi njim dovolji carine prost uvoz tekstilnih strojev. Seveda v smislu srbskohrvatskega besedila, torej tudi starih tekstilnih strojev. Te stare tekstilne stroje so Čehoslovaki in Poljaki tudi uvažali in Čehoslovaki tem laže, ker je obstajal na Čehoslovaskem poseben kredit 20 milijonov Kč za pospeševanje izvoza starih strojev. Angleži pa starih strojev niso uvažali, a tudi novih zelo malo. Tako so imeli Angleži od pogodbe, ki je bila sklenjena v njihovo korist, najmanj dobička, največ pa Čehoslovaki in Poljaki, katerih se pogodba prav za prav sploh ni tikala.

Kartel kvasa ponuja 40 milijonov državi,

če se ne izda nobeno novo dovoljenje za tvornice kvasa.

V zadnjem času je bilo zopet izdano večje število koncesij za zgraditev tvornice za kvas. Dosedaj so se redno ta dovoljenja končala s tem, da je kartel kvasa nove koncesije odkupil in so dobili lastniki novih koncesij tudi stalno letno rento samo zato, da niso izločali kvasa, oz. da se niso posluževali svoje koncesije. Vse kaže, da je to odkupovanje koncesij postalo polagoma kartelu predrag, posebno, ker se izdajajo vedno nove koncesije. Zato je hotel kartel enkrat za vselej z veliko žrtvijo napraviti tem novim koncesijam konec. Kakor poroča »Jugoslovanski Kurir«, je kartel zahteval, da

se za deset let ustavi vsako izdajanje novih koncesij za tvornice kvasa. Če bi se tej zahtevi kartela ustreglo, potem je kartel pripravljen, da postavi dve novi tvornici, in sicer tvornico za koks iz lesa in še eno tvornico, ki bi služila narodni obrambi. Obe tvornici bi

veljali 40 milijonov din in bi jih kartel podaril državi brez vsake odškodnine, samo da se ne bi več izdajale nove koncesije za kvas. Obenem je predlagal kartel, da se dovoli povišanje cene za kvas za 250 din.

Kartel pa s svojim predlogom

ni imel sreče in kakor poroča »Jugoslovanski Kurir«, se odločujoči činitelji o tem predlogu sploh niso hoteli pogovarjati. More se zato smatrati, da je ta, dovolj nenavaden predlog kartela, popolnoma propadel. Značilno pa je, da si je kartel sploh upal postaviti tak predlog.

Vprašanje veleblagovnice „Ta-Ta“ še ni rešeno

Državni svet razveljavil odločbo uprave mesta Beograda le iz formalnih razlogov

Ze precej časa se je govorilo po Beogradu, da je državni svet ugodil pritožbi veleblagovnice »Ta-Ta«, ker pa še ni bila razsodba sama znana, se tudi še ni vedelo nič določenega o razlogih, zaradi katerih je bilo pritožbi ugodeno. Šele sedaj je znana razsodba in iz nje je razvidno, da se državni svet sploh ni bavil z vsem vprašanjem v načelnem pogledu, temveč da je le zaradi formalnih napak v postopanju uprave mesta Beograda in trg. ministrstva razveljavil sklep o prepovedi veleblagovnice »Ta-Ta« ter odredil ponovno postopanje v tej zadevi.

Razsodba državnega sveta se glasi: Tožba podjetja »Ta-Ta« se prizna ter se toženi sklep razveljavi, da se upravni postopek po tem predmetu naknadno izvede v smislu razlogov razsodbe ter nato izda nov sklep.

V svojih razlogih navaja državni svet, da je bila procedura pred izdajo sklepa o prepovedi dela kot tudi sama sestava komisije, ki jo je imenovala uprava mesta nepravilna in nezakonita, ker se ni dalo tožiteljici v postopku dovolj prilike, da brani svoje interese. Uprava mesta Beograda bi morala upoštevati predpise zakona o običnem upravnem postopku in obrtnega zakona, ki določata, da se mora v vsakem primeru, ko gre za pravice ali pravne interese stranke, dati tej prilika, da brani svoje interese. Ta pravica pa podjetju »Ta-Ta« ni bila dana. Trgovinsko ministrstvo je spoznalo pomanjkljivost postopka uprave mesta Beograda in zahtevalo, da se ta pomanjkljivost odpravi. Takega postopka pa zakon ne pozna. Podjetju »Ta-Ta« je bilo treba dati možnost, da stavi strokovnjakom vprašanja in da prisostvuje izjavam strokovnjakov.

Postopanje upravnih oblasti je torej bilo nezakonito, zato pa tudi sklep, izdan na podlagi takšnega postopka. Oblast 2. stopnje bi morala zato izdati sklep razveljaviti in odrediti nov postopek. Šele potem bi se smel izdati nov sklep. To pa se ni zgodilo, temveč je bila kljub izpodbijanemu sklepu pritožba zavrnjena. Zato je tudi ta sklep neveljaven.

S sklepom državnega sveta je torej ves spor vrnjen v svojo začetno fazo. Vse postopanje se mora obnoviti, obnovile se bodo tudi vse pritožbe, da je gotovo, da vsa zadeva še ne bo kmalu rešena.

Uredba o prepovedi veleblagovnic pa preneha veljati v oktobru. Govori se, da potem ne bo več podaljšana. Nevarnost je zato, da bo uredba o prepovedi veleblagovnic že prenehala veljati, a končna sodna odločitev o veleblagovnici »Ta-Ta« še ne bo izdana. Kljub uredbi o prepovedi veleblagovnic bi tako mogla velebla-

govnica »Ta-Ta« nemoteno poslovati.

Trgovina pa bi še naprej propadala. Zato je trgovstvo odločeno, da v tej stvari ne popusti, ker tudi popustiti ne more, saj gre za življenjsko vprašanje mnogih trgovcev v Beogradu. V kratkem pa tudi za trgovce v Zagrebu, Ljubljani in drugih mestih, ker je gotovo, da bodo tudi v vseh drugih mestih nastale podobne veleblagovnice, kakor hitro bi beograjska veleblagovnica zmogala.

Kaj bo ukrenilo trgovstvo v zaščito svoje eksistence in v obrambo svojih pravic, še ni določeno, odločitev pa bo padla v kratkem! V nedeljo, dne 11. aprila je tudi

Fr. Zelenik:

Knjigovodstvo in kalkulacija

V praksi je še vedno dokaj razširjeno mnenje in naziranje, da knjigovodstvo in kalkulacija nista v medsebojni zvezi. Zato pa je v raznih industrijskih podjetjih knjigovodstvo ločeno od kalkulacijskega oddelka, kateri samostojno kalkulira brez porabe podatkov knjigovodstva. Ta delitev ima lahko slabe posledice za podjetje. Oba oddelka namreč ne primerjata medsebojno uspehov svojih računov, jih potemtakem medsebojno ne kontrolirata, vrinejo se lahko zle napake, delo je podvojeno, uspeh pa dvomljiv in nezanesljiv.

Knjigovodstvo, kalkulacija in statistika so tri neločljive sestre, katere zaslužijo vso pazljivost in čisljanje, bodisi v industrijskem, bodisi v trgovskem ali v obrtnem obratu. Vse tri skupaj dajejo celotni in podroben pregled obratovanja in uspeha brez ozira na tehnične posebnosti ali na razlike v obratovanju.

Knjigovodstvo obsega vse premoženje, vključuje vse izpremembe v tem premoženju, tudi vse stroške, kateri se krijejo iz premoženjskih delov in potemtakem povzročajo izpremembe v teh premoženjskih delih. Knjigovodstvo mora beležiti na svojih poštevitih tudi izpremembe in troške od surovine pa do izvršitve izdelka. Z vključevanjem vseh teh izprememb in z njimi spojenih izdelovalnih in drugih stroškov zbira knjigovodstvo podatke za kalkulacijo. V knjigovodstvu se dobijo podatki za kalkulacijo, saj knjigovodstvo mora voditi pošteve za surovine, pomožne snovi, fabrikacije in posamezne oddelke fabrikacije, zasleduje kretanje surovin in polizdelkov do gotovega izdelka po oddelkih, vključuje tudi podrobno troške po oddelkih. Ker se vključuje najmanj na dveh poštevitih, tedaj knjigovodstvo kontrolira vse vključbe samo po sebi. Take kontrole kalkulacija nima in je kontrola proizvajalnih stroškov in stroškov sploh mogoča le s knjigovodstvom. Kalkulacija more izračunati le na podlagi podatkov knjigovodstva, koliko kateri izdelek velja v fabrikaciji. Ta vrednost se primerja potem z doseženo prodajno ceno, pa vidimo, ali je pri tem izdelku izguba ali dobiček. Tega kalkulacija sama ne more

dognati, temveč mora poklicati na pomoč knjigovodstvo.

Da se bo kalkulacija lahko opirala na knjigovodstvo, mora to voditi vse notranje spremembe ločeno po oddelkih glede surovin, pomožnih snovi, polizdelkov, mora vključevati vse mezde in druge izdatke v vsakem oddelku in za vsak izdelek. To zahteva sicer podrobno delo, ali če hočemo imeti res zanesljive in podrobne podatke za izračunavanje cene posameznega izdelka, se mu ne smemo izogniti.

Od natančnega izračunavanja cene posameznega izdelka je odvisen ne samo uspeh, temveč tudi konkurenčna sposobnost. Cena se mora ugotoviti na podlagi zanesljivih podatkov, ne pa samo domnev. Tovarnar ali trgovec mora natančno vedeti, koliko ga posamezni izdelek ali posamezno blago stane, da se lahko določi prodajna cena. Večkrat se pri kakem izdelku ali pri neki vrsti blaga ne more kaj prida zaslužiti, pa se morda lahko nadomesti to pri drugem blagu ali izdelku. Take zanesljive podatke pa more dati le sistematično in popolno knjigovodstvo, sam kalkulacijski oddelak pa nikdar.

Ločena kalkulacija brez oslonja na knjigovodstvo je za podjetnika nevarna, ker je brez kontrole in tedaj nezanesljiva.

Knjigovodstvo in kalkulacija morata biti v najtesnejši zvezi.

Živahna gradbena delavnost na čehoslovaskem

V letu 1936. je bilo v 90 čeških mestih dovoljenih novih zgradb 4013, leta 1935. samo 3272. Leta 1934. je bilo dovoljenih novih zgradb sicer več, namreč 4105, toda obseg teh stavb je bil manjši. Prostornina vseh novih dovoljenih stavb je znašala leta 1934. 4,64. leta 1936. pa 6,68 milijona kubičnih metrov. Iz tega pa na drugi strani sledi, da je narasla predvsem javna gradbena delavnost, dočim je zasebna popustila.

Za letos se računa s povečano gradbeno delavnostjo.

Konkurzi - poravnave

Odpravljen je konkurz o premoženju Lepedat — Pavlovič Zdenke, hotel »Erika« v Kranjski gori, ker je bila razdeljena vsa masa.

Politične vesti

Ves čas bivanja predsednika dr. Beneša v Beogradu je prirejalo ljudstvo navdušene manifestacije za čehoslovasko - jugoslovansko bratstvo ter iskrene in glasne ovacije predsedniku dr. Benešu. Stara prijateljstvo med jugoslovanskim in čehoslovaskim narodom se je ob obisku dr. Beneša krepko utrdilo.

O političnih razgovorih med predsednikom dr. Benešem in zunanjim ministrom dr. G. Kroftom ter knezom namestnikom Pavlom in min. predsednikom in zunanjim ministrom dr. Stojadinovićem je bil izdan poseben uradni komunikat, ki med drugim pravi: Obravnava se se vsa vprašanja, ki se nanašajo na odnose med obema državama kakor tudi vprašanja, ki se tičejo sedanjega mednarodnega položaja. Ponovno so bili potrjeni in podčrtani nedavni sklepi stalnega sveta Male antante. S prvim uradnim obiskom čehoslovanskega državnega poglavarja sta bili ponovno potrjeni nerazdružno in tesno prijateljstvo ter bratska zveza med obema narodoma.

Službeno potovanje Nj. Vis. kneza namestnika Pavla v Prago, čigar rok bo v kratkem določen in s katerim bo Nj. Vis. knez namestnik vrnil obisk predsedniku čsl. republike, bo znova potrdil in manifestiral edinstvo politike obeh narodov, ki sta nerazdružno zvezana med seboj.

Po tridnevem bivanju v Beogradu se je predsednik dr. Beneš odpravil v sredo popoldne iz Beograda nazaj v Prago. Na postajo se je vozil zelo počasi in so nepregledne množice ljudstva predsednika navdušeno pozdravljale. Na postaji se je predsednik dr. Beneš še enkrat prisrčno poslovil od kneza namestnika in kneginje Olge ter vseh drugih številnih dostojanstvenikov, nakar je vlak zapustil postajo. Na vseh postajah je ljudstvo priredilo predsedniku dr. Benešu nove ovacije. Okoli polnoči je prišel vlak v Zagreb, kjer zaradi pozne ure ni bilo nobenega uradnega sprejema. Nato se je vrnil predsednik dr. Beneš skozi Maribor v Prago.

Vse svetovno časopisje obširno komentira obisk dr. Beneša ter naglašajo, da se je znova manifestirala ob obisku popolna sloga obeh slovanskih narodov. Francoski listi pišejo, da je bil obisk posebno važen za nadaljnji razvoj odnosov v Podonavju.

Rimski »Giornale d'Italia« piše, da bo najbrže Italija izstopila iz londonskega odbora za nevmešavanje v španske zadeve. Pri tem list strastno napada Francijo in Rusijo, ki da sta vedno podpirale republikance. Italija da je zvesto izpolnjevala svoje obveznosti, dosledno pa da sta jih kršile Francija in Rusija. Obe sta spravljali še nadalje pristojalce v Španijo. Podpirale sta vlado v Valenciji tudi finančno. Na račun Rusije in z zlatom Francoske banke da se je kupoval material za madridsko vlado. V Španiji je nadalje 25 francoskih generalstabsnih oficirjev, ki vodijo vse vojne operacije. Zato ne preostaja Italiji nič drugega, kakor da izstopi iz londonskega odbora.

Baje je prišlo med Tatarescom in Bratianom do sporazuma glede rekonstrukcije romunske vlade ter se more ta vsak čas pričakovati.

Ludendorff je sporočil svojim vernikom, da je njegova vera »verska skupnost nemškega spoznavanja Boga« sedaj priznana in enakopravna z vsako drugo cerkvijo. Zato poziva vse svoje vernike, da so za plemensko in totalitarno državo. Katoliški in protestantski krogi se sedaj boje, da se bo začela v Nemčiji nova akcija za čim večje razširjenje Ludendorffove poganske cerkve.

Dne 20. aprila bo na Finskem 3. konferenca skandinavskih držav, katere se udeležijo Švedska, Norveška, Danska in Finska. Na konferenci bodo razpravljali o skupni zunanji politiki vseh skandinavskih držav ter tudi o njih vojaškem sodelovanju.

Na španskih bojiščih se položaj ni izpremenil. Ofenziva generala Molle proti Baskom je ustavljena. Republikanci pri Pozoblanci se nadalje napredujejo in so prodrli že 50 km zapadno od tega mesta. Pred Madridom so le manjši boji. Živahna pa je na vseh frontah aktivnost aviatikov.

Položaj se je za republikance tako zboljšal, da že poročajo listi o nameri vlade, da se vrne iz Valencije v Madrid.

Aretacija bivšega voditelja Čeke in sedanjega poštnega komisarja Jagode tolmadžio kot viden dokaz naraščajočega vpliva Vorošilova in rdeče vojske.

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetločila srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna J.O.S. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

Že v 24 urah

Teško stanje podeželskega trgovstva

Ugotovitve občnih zborov trgovskih združenj

Cela vrsta trgovskih združenj je že imela svoje letne redne občne zbornice. Refren vseh teh občnih zborov je vedno eden in isti: V Sloveniji ni nikjer sledu o kakšnem gospodarskem zboljšanju. Zetev je bila slaba, izvoz sadja in lesa je nazadoval, položaj kmetske se je poslabšal. Zlasti pa je v stiski podeželski trgovec. Na eni strani ga je pritiskala kmetska zaščita, na drugi strani zamrzle vloge v denarnih zavodih, krošnjarstvo, šušmarstvo, privilegiji nabavljajnih zadrug in konzumov ter velekapitalističnih industrijskih prodajalnic pa izpodkopavajo eksistenčne pogoje trgovine. K vsem tem pa prihajajo vedno novi davki in vedno ostrejša konkurenca. Osnove naše na-

cionalne trgovine se podirajo! Naše podeželski trgovci prehaja na be-raško palico!

To so ugotovitve po vrsti vseh občnih zborov in ni niti enega občnega zbora, ki bi podal veselejše slike!

Naj vendar odločujoči činitelji že enkrat preudarijo, kaj bo, če propade naša nacionalna trgovina? Kdo si upa prevzeti odgovornost za to katastrofo? Ta odgovornost pa pada na one, ki imajo moč, da pomagajo nacionalni trgovini, a ji ne pomagajo!

Naj bo že konec neupoštevanja trgovskih zahtev in potreb, da v zadnji uri rešimo nacionalno trgovino pred popolnim propadom!

sedništva pa predsednik združenja. K ureditvi razmer bo veliko pripomogel predlog našega združenja, da se članarina pobira po davčni moči namesto kakor dosedaj. Predlog našega združenja je bil na seji Zveze združenj v Celju dne 29. januarja t. l. simpatično sprejet.

Naše združenje se je udeležilo nadalje II. velikega kongresa jugoslovanskih trgovcev v maju lanskega leta v Beogradu po podpredsedniku g. Vinku Savniku in članu uprave g. Matku Ulčarju iz Bleda.

Združenje je posredovalo pri Zbornici za TOI v zadevi 7. turnega dela na poštni uradih, dalje glede osnutka naredbe o odpiranju in zapiranju obratov, potem glede zboljšanja voznega reda drž. železnice, glede krošnjarstva z manu-fakturo itd. Dajalo je strokovna mnenja raznim uradom in posameznikom, pojasnila in nasvete v najrazličnejših zadevah, napravilo je več ovadb zaradi šušmarstva in neupravičenega trgovanja in sploh vedno zastopalo koristi svojih članov.

Na »Trgovski list« je bilo naročenih okrog 140 članov. Naročnino 180 din za trikratno izdajo ali 50 din letno za petkovo tedensko številko pač vsak zaveden trgovec lahko utrpí. Brez tega stanovskega glasila, ki prinaša vse za trgovino važne vesti, danes noben napreden trgovec ne more biti.

Končno je podal g. predsednik nastopne statistične podatke združenja za leto 1936:

Članov je imelo združenje začetkom leta 1936, 398, prijav je bilo 18, odjav pa 26, da je padlo število članov na 390.

Pomočnikov je bilo 97, pomočnic 63 ter 23 učencev in 33 učenek.

Pozdravi gostov

Lepo poročilo je vzela skupščina z odobravanjem na znanje. Po poročilu so se vrstila poročila navzočih zastopnikov. Najpreje je podpredsednik Zveze g. Škrbec podal izčrpno poročilo o poslovanju zveze. Poročal pa je tudi o anketah za bližnjo bodočnost s posebnim ozirom na lesno stroko. Pri tem se je dotaknil naših razmer na denarnem in kreditnem trgu in z vznešenimi besedami podčrtal pomembnost in potrebo naših trgovskih organizacij, katerim na čelu se Zveza trgovskih združenj veliko trudi in prizadeva za interese trgovskega stanu.

Za njim je podal poročilo zbornični zastopnik g. Žagar. V svojem poročilu se je izčrpno bavil z davčnimi vprašanji, ki zanimajo trgovce. Omenjal je nove skupne banovinske trošarine, ki pa ne dotekajo naši banovini v polnem obsegu, ampak se porazdele na vse banovine le po številu prebivalstva. Tudi razdelitev donosa banovini iz davka na poslovni promet ni zadovoljivo urejena. V nadaljnjih izvajanjih se je dotaknil vprašanja kmetskih dolgov, deviznega prometa, klirinških pogodb, obrtnega zakona, zadružništva itd. Končal je s pozivom na solidarnost in uvidevnost vseh trgovcev, ki je nujno potrebna, da bo mogoče vsa ta in podobna vprašanja zadovoljivo urediti.

Končno je podal svoje poročilo tudi podpredsednik ljubljanskega združenja g. Golob. V svojem poročilu je omenjal uspešno inter-

vencijo akcijskega odbora pri g. banu. Gospodarski krogi so pričarani, da se nam nič boljše ne godi nego drugim banovinom, ki imajo zaradi tega, ker se jih smatra za pasivne, znatne ugodnosti. Cilj naših prizadevanj mora biti, da naša banovina ne bo zapostavljena. Pa tudi v drugih oziirih, ki jih nadrobno našteva in zanimivo utemeljuje, razmere pri nas niso zadovoljljive. Lahko rečemo, da smo na robu gospodarskega propada. Zato je potrebna absolutna sloga in enotna gospodarska falanga.

Po teh poročilih je združenje sklepalo o računskem zaključku za l. 1936. Račun izkazuje dohodkov din 62.622'07. V tem znesku je upošteva vpisnina z din 30.100'— in članarina pa din 20.355'—. Izdatkov je imelo združenje din 61.984'84, končna gotovina je pa znašala din 677'25. Premoženje združenja v višini din 137.677'57 je razen inventarja, ki je ocenjen na din 1.824'—, donosno naloženo.

O računskem zaključku je poročal g. Kunstelj iz Gorij in se je na njegov predlog izrekel upravi združenja absolutorij. Skupščina si je tudi usvojila njegov nadaljnji predlog, da združenje z ozirom na ugoden premoženjski položaj v l. 1937. ne pobira nikakih doklad.

O proračunu za l. 1937. je poročal predsednik Fürsager sam. Proračun izkazuje din 16.900'— dohodkov in din 34.000'— izdatkov. Primanjkljaj se bo kril z ozirom na sklep, da se letos ne pobirajo nikake doklade, iz premoženja. O proračunu se je vršila živahna de-

bata, v katero so posegli gg. Kunstelj, Kovac, Jeglič, Hočvar in Prešern. Vsi so predlagali in zahtevali, da združenje nekaj konkretnega ukrene za preganjanje šušmarjev. Končno se je sklenilo, da združenje najame za dobo sezone na poskušnjo posebnega organa, ki bo imel nalogo, da preganja nelegalno šušmarstvo, ki se je v okraju, dasi je obmejen, tako razpaslo, da pomenja za trgovce pravo nadlego. V ta namen je skupščina soglasno sklenila, da pooblasti upravo, da porabi v ta namen po potrebi do 10.000 din sredstev združenja.

Pri nadaljnji točki dnevnega reda je združenje izpremenilo svoja pravila v smislu navodil zbornice tako, da je dana možnost, da tvorijo pomočniki v okviru združenja svoj lasten pomočniški zbor.

Pri slučajnosti je predsednik Fürsager priporočal za v bodoče preureditev inkorporacijske pristojbine tako, da bi bila dana možnost diferenciranja za obrate, ki dobe obrtno pravico po § 19., odst. 4., zakona o obrtnih, podpredsednik Zveze gosp. Škrbec pa je obširneje utemeljeval potrebo, da tudi radovljiško trgovstvo ustvari podporni fond za onemogle trgovce in s tem pokaže umevanje za socialne potrebe današnjega časa.

Končno je še g. Kunstelj kritiziral postopanje posameznih članov, ki pri zbiranju svojih naročil ne postopajo po določenih obrtnega zakona.

Nato je g. predsednik zaključil lepo uspešno zborovanje.

Skupščina združenja v Slov. Bistrici

V nedeljo dne 4. aprila je imelo svoj redni letni občni zbor združenje trgovcev v Slovenski Bistrici. Skupščina je bila izredno dobro obiskana ter sta se udeležili skupščine nad dve tretjini članov. Pač lep dokaz stanovske zavednosti trgovstva!

Skupščino je vodil predsednik Franjo Kac, ki je uvodoma pozdravil vse zborovalce, imenoma pa narodnega poslanca Gornjaka, zastopnika Zbornice za TOI zborničnega svetnika Ferda Pinterja ter zastopnika Zveze trgovskih združenj tajnika Gornika.

Nato se je v lepih besedah spominjal umrlih članov, in sicer Kavčiča iz Sp. Polskave, Brunflikerja iz Pragerskega in Počivavška iz Črešnjevca ter so zborovalci primerno počastili njih spomin.

Predsednik Kac je nato podal svoje predsedniško poročilo, v katerem je poudarjal, da so vse gospodarske panoge v okraju prej nazadovale ko napredovale. Sadni in lesni izvoz je lani skoraj prenehal. Tem bolj pa je cvetelo krošnjarstvo, poleg tega pa se je silno razvilo tudi najraznovrstnejše šušmarstvo. Zelo uničuje trgovstvo tudi nelojalna konkurenca. Edina rešitev je, da se trgovstvo čim bolj oklene svojih stanovskih organizacij in da se v popolni solidarnosti bori za svoje pravice.

Tajniško poročilo je podal gospod Nande Korpnik. Uprava je posvečala posebno veliko pažnjo zatiranju krošnjarstva in šušmarstva. Intervenovala je v raznih davčnih zadevah ter tudi razložila oblastvom slab položaj trgovine, ki je bila silno prizadeta zaradi lanske slabe letine.

Združenje je imelo lani 94 članov, za 4 manj ko leta 1935. Dejansko pa izvršujeta svoj obli samo dve tretjini članstva. Pomočnikov je 15, pomočnic 8 ter 10 vajencev in 8 učenek. Tajnik je grajal, ker nekateri člani ne plačujejo v redu članarine. Nadalje je poročal tajnik o velikem vsedržavnem kongresu trgovstva v Beogradu, ki pa žal ni prinesel onih uspehov, kakor so trgovci pričakovali. Uprava je sklicala sestanek vseh lokalnih gospodarskih organizacij, na katerem se je sestavila z dokazi krepko podprta spomenica proti vsakemu povišanju državnih in

samoupravnih davščin. Ves okraj je silno trpel, ker je bil ustavljen nakup slame in krme v okraju. Na leto se je obojega prodalo za 5 milijonov din. Sadni izvoz je silno padel, da se je lani izvozilo samo 10% običajne količine sadja. Zelo je trpela trgovina tudi zaradi koruze za prehrano pasivnih krajev. S to koruzo se vedno bolj samo kupčuje na škodo legalne trgovine.

Računski zaključek za leto 1936 izkazuje din 15.102 dohodkov ter din 14.069 izdatkov. V imenu nadzornega odbora predlaga g. Fran Kac razrešnico upravi, čemur občni zbor soglasno pritrđi.

Proračun za leto 1937 izkazuje 13.620 din izdatkov in ravno toliko dohodkov.

Predsednik je nato poročal o »Trgovskem listu« ter toplo priporočal vsem trgovcem, da se na list naroče. V istem smislu je govoril tudi zbornični svetnik Ferdo Pinter, ki je zlasti govoril o velikem pomenu »Trgovskega lista« za uveljavljanje trgovskih teženj v javnosti. Naročnino 50 din na leto zmore pač vsak trgovec in zato naj bo tudi vsak naročen vsaj na tedensko izdajo lista!

Občni zbor odobri sklep uprave, da vstopi združenje z enim deležem v višini 1000 din v zadrugo »Trgovski list«.

V imenu zbornice je pozdravil občni zbor zbornični svetnik gospod Ferdo Pinter. Opisal je splošno gospodarski položaj ter zlasti omenil tudi stanje v železninski trgovini. Opozarjal je trgovce, da so zlasti pri nabavah in pri kalkulaciji previdni. Obširneje je govoril nato o zapostavljanju Slovenije. To se zlasti vidi pri povračilu in razdelitvi dohodkov od skupnega davka na poslovni promet ter pri banovinskih trošarinah, ki jih ne dobi Slovenija vrnjenih v tej meri, kakor jih plačuje. Končno je pozval trgovstvo, da pokaže svojo stanovsko zavednost tudi s tem, da se v čim večjem številu naroči na »Trgovski list«.

Nato so se obravnavali razni samostojni predlogi. Glede kolektarjev se je ob novem letu sklenilo, da je to zadeva posameznikov. Sprejet je bil predlog uprave, da plačajo osebe, ki nimajo predpisane trgovske kvalifikacije, za

Skupščina združenja trgovcev v Radovljici

Združenje trgovcev radovljiškega okraja je imelo dne 4. aprila 1937 svojo letno skupščino na Bledu v gostilni tovarisa Starkla. Udeležba je bila prav zadovoljljiva. Na skupščino so prišli trgovci iz vseh strani razsežnega radovljiškega okraja. Skupščino je vodil predsednik Fürsager iz Radovljice, star bорец za pravice trgovskega stanu. Po opravljenih formalnostih je pozdravil zastopnika Zbornice za TOI v Ljubljani Zagarja, zastopnika Zveze trgovskih združenj podpredsednika Škrbea in zastopnika ljubljanskega združenja trgovcev podpredsednika Goloba. V svojem poročilu je omenil, da je odlični tovaris Peter Sitar, podpredsednik združenja prenehal s trgovino in s tem izstopil iz trgovskih vrst. Bil je čislán in ugleden trgovec, ki je svoje bogate izkušnje posvetil združenju. Zato mu mora biti združenje hvaležno; predlaga zato, da se mu izreče pismena zahvala. Obenem je poročal predsednik, da je odstopil zbog svoje izvolitve za zborničnega svetnika dr. Ernest Rekar, in predlagal, da se tudi njemu izreče zahvala. Oba predloga sta bila soglasno sprejeta. V nadaljnjem svojem poročilu je izvajal predsednik Fürsager med drugim naslednje:

Poročilo predsednika Fürsagerja

»Danes polaga uprava združenja poročilo za 17. leto poslovanja. Vesel bi bil, ako bi mogel poročati o zboljšanju trgovine, o katerem se v drugih državah in tudi v nekaterih banovinah naše države govori. Mi trgovci dravske banovine žal o takem zboljšanju še nič ne čutimo. V tem srecu se trgovske razmere niso zboljšale, saj število odjav še vedno presega število prijav novih trgovin. Sankcije so nam prizadejale lani občutno škodo, ker je skoro ves izvoz lesa in živine zaostal. Trgovina z Italijo si zaradi sankcij še ni opomogla in smemo samo upati, da bo po pravkar doseženem zblízanju z našo sosedo postal obojestranski promet tudi za naše trgovce zopet zadovoljljiv.

Krošnjarska nadloga, lahko rečemo, da prihaja iz vse države k nam, se ni premaknila s starega mesta. Kar se trudijo razna združenja, Zbornica za TOI, Zveza združenj že leta in leta, da bi se ta nadloga, če ne popolnoma odpravila, pa vsaj omilila, je vse zaman. Naše oblasti nečjejo uvideti, da je mnogo preveč razpredeno krošnjarstvo velika rana za trgovstvo in obenem velika škoda za državno blagajno. Sicer je kraljeva banska uprava odobrila predlog Zbornice za TOI, da se krošnjarstvo z manufakturo izrečno prepove, ter poslala posebno spomenico s to zadevo v Beograd. Toda

ne vemo še, kaj bodo višje oblasti na to spomenico ukrenile.

Naše mnogoletne pritožbe radi protekcije konsumnim in nabavljajnim zadrugam prav tako nič ne zaležejo. Te uživajo še vedno razne ugodnosti in privilegije, medtem ko trgovci čaka na odjemalce in propada, ker mu konkurenca zadrug spodjeda njegovo eksistenco.

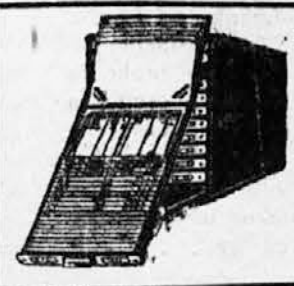
Izvoznikom našega lesa zelo škoduje pogrešna finančna politika Narodne banke. Izvoznik se muči, riskira svoj denar in se v interesu svoje trgovine trudi dan na dan. Narodna banka pa ob dospelku trgovčevih deviz spravi za sebe kar 10 do 20% dobička, tako da trgovci večkrat svoj izdani denar komaj nazaj dobi.

Med nerešena vprašanja spada med drugimi tudi sprememba obrtnega zakona. Nujno potrebna je sprememba čl. 19/4, ki daje vsakemu rokodelcu pravico, da lahko začne trgovino, ako posluje samo tri leta v svojem obrtu. In prav tako členu 20/2 zadnji stavek, po katerem nadomešča učenje in zaposlitev tudi delo v zadrugah, ki so od odredbe obrtnega zakona izvzete.

V prihodnjih mesecih bo izšla nova uredba o odpiranju in zapiranju trgovin in nedeljskem počitku, katera se je pripravljala že par let, ker stara uredba ne zadovoljuje več. Upajmo, da bo nova uredba upoštevala naše želje.

Skoro edino dobroto, katero imamo zabeležiti in od katere imajo mnogi naši tovarisi direktno korist, je bilo poslovanje naših članov davčnega odbora, ki zasluži polno priznanje in zahvalo. Največja opora stremljenjem združenj je bila vedno Zbornica za TOI ter njena odlična veščaka: generalni tajnik in narodni poslanec g. Ivan Mohorič in referent za trgovino tajnik g. dr. Pless. Vso pohvalo zasluži uspešno delo narodnega poslanca g. Mohoriča v skupščini pri razpravi o trgovinskem zakonu in v proračunski debati.

Tudi zveza trgovskih združenj se zelo trudi, da postane naša prva borbená organizacija. Njeno delo je uspešno in so k Zvezi zopet pristopila nekatera združenja, ki so več let stala ob strani. Pri Zvezini skupščini v Brežicah je bilo naše združenje zastopano po štirih delegatih, pri sejah zveznega pred-

„SOFRA“ - KARTOTEKE

predstavljajo višek preglednosti in priročnosti: Pribranih Vam bodo mnogo časa in denarja. Pišite po prospekt! Zahtevajte našega potnika, da Vam jih pokaže.

„Sofra“ - T. Soklič, Maribor, Aleksandrova cesta šte. 43

100% višjo inkorporacijsko pristojbino.

Mnogo se je govorilo o raznih primerih nelojalne konkurence, zlasti pa so se ostro grajali oni trgovci, ki prodajajo tudi izpod lastne nabavne cene.

Po 10minutnem odmoru je bila izvoljena nova uprava združenja.

Za predsednika je bil izvoljen Franjo Kac, za podpredsednika pa Viktor Maček. V upravo so bili izvoljeni: Mirko Kappel, Josip Šoster, Karl Sima, Frane Kavčič, Jože Kapun, Karl Lepšina, Frane Kac, Ivan Čar in Anton Pemič. Slednji je tudi prevzel blagajniške posle.

Kot namestniki pa so bili izvoljeni: Alojz Kocjančič, Rudolf Pader, Frane Detiček in Albin Cvetko.

V nadzorni odbor: Ivan Polanec, Maks Zaff, kot namestnika pa Karl Kopač in Anton Hrastnik.

Kot delegati za Zvezo trgovskih združenj so bili izvoljeni: Franjo Kac, Nande Korpnik in Mirko Kappel.

Za predsednika šolskega odbora Maks Zaff.

Lesni odsek združenja pa se je konstituiral takole: Oskar Lang, predsednik, Karl Lepšina, podpredsednik, odborniki: Mirko Kap-

pel, Hubert Požarnik in Alojz Kocjančič.

Kot delegat za sadne trgovce je bil določen Mirko Kappel.

Pri slučajnostih je predlagal predsednik, da bi si Zveza trgovskih združenj v kratkem izbrala kot kraj svojega letnega običnega zbora Slovensko Bistrico.

Odbornik Karl Sima je predlagal, da bi bila skupščina združenja enkrat tudi v Makolah. Sklenjeno je bilo, da se bo ta želja upoštevala.

Odbornik Frane Detiček predlaga, da bi tudi Poljčane ali Slov. Bistrica dobile zalogo monopolske soli. V imenu Zveze trg. združenj obljubita podpredsednik Pinter in tajnik Gornik, da se bo Zveza v tem smislu zavzela na odločujočem mestu.

Na koncu je podal še tajnik zveze trgovskih združenj Milko Gornik daljše poročilo o najaktualnejših gospodarskih vprašanjih ter zlasti onih, ki se tičejo trgovskega stanu.

S toplo zahvalo zborničnemu svetniku Pinterju in tajniku Gorniku za njuna izvajanja ter vsem zborovalcem za njih vzgledno pozornost je zaključil predsednik Franjo Kac nad vse lepo uspeli občni zbor.

Skupščina združenja v Slovenem Gradcu

V dvorani Sokolskega doma v Slovenem Gradcu je bila v ponedeljek dne 5. t. m. redna letna skupščina trgovskega združenja za srez za Slovenij Gradec in Dravograd, ki jo je otvoril podpredsednik Ivan Senica, ker je dosedanj dolgoletni predsednik podal ostavko na svoje predsedstveno mesto. Podal je takoj besedo Vinku Rozmanu, ki vodi združenje že od 1. januarja t. l. ter ga prosil naj skupščini predseduje.

G. Vinko Rozman je najprej pozdravil vse udeležence, konstatiral pa je, da je z ozirom na veliko število članstva premalo navzočih, kar kaže slabo stanovsko zavednost v naših vrstah. Pozdravil je zastopnika Zbornice za TOI, zborničnega svetnika Ivan Rojnika, zastopnika sreskega načelstva, sreskega pristava Vojka Skrta ter zastopnika Zveze trgovskih združenj zveznega tajnika Gornika.

Po komemoraciji članov, ki so umrli tekom preteklega leta, je podal predsednik obširnejše poročilo, v katerem razmotriva o splošnem gospodarskem položaju s posebnim ozirom na območje tega združenja.

Nabavljalne zadruge uničujejo trgovino

Omenjal je zlasti za trgovino škodljivo delovanje nabavljalne zadruge iz Maribora, ki razvaža svoje blago po vsej dravski dolini od Maribora do Črne. Nabavljalna zadruge v Velenju napravijo letno več prometa, kakor vsi ostali trgovci v Velenju. Konsumi v Fali, Brezdu, Muti, Ribnici na Pohorju, Guštanju, Prevaljah, Mežici in Črni so skoro popolnoma izpodrinili individualno trgovino. Trgovec je samo zato še tukaj, da plačuje davke, ki so tem privilegiranim prodajalnam v veliki meri prihranjeni. Obširno je razpravljalo o industrijskih prodajalnah ter veleblagovnicah ter neenakem obdačevanju. Kritiziral je železniško upravo, ki dovoljuje nekaterim postajam ob vodni poti ugodnostne prevozne tarife, medtem ko druge postaje tega privilegija ne uživajo. Če hočejo lesni izvozniki konkurirati izvoznikom v dravski dolini, morajo voziti les po izredno slabih cestah po 10 in več km daleč do one postaje, ki uživa izjeme prevozne tarife. Ta les se potem po železnici vrača zopet nazaj ter se spet odpremlja nadalje proti Celju. To so anomalije, ki jih pameten človek ne more odobravati, kar so uvideli tudi odposlanci železniške direk-

cije iz Ljubljane, vendar je nad 20 spomenic, ki smo jih vložili tekom lanskega leta, naletelo v Beogradu na popolno nerazumevanje.

Poudaril je veliko škodo, ki jo trpi lesni izvoznik radi sušmarstva v lesni trgovini. Večje trdke si jemljejo nakupovalce, ti nakupovalci pa prodajajo večino nakupljenega blaga za svoj račun in le majhen del dejansko oddajajo trdku, za katero so pooblaščenci nakupovati. Nad temi nakupovalci se ne izvaja prav nobena kontrola in ker ne plačujejo nobenega davka, je razumljivo, da kvirajo cene na vseh tržiščih. Govoril je še o raznih perečih vprašanjih lokalnega značaja, ki jih mora združenje trajno zasledovati.

Po predsedniškem poročilu je povzel besedo zvezin tajnik Milko Gornik. Razpravljal je o vseh važnejših vprašanjih v posameznih panogah gospodarstva, o davčnem in kreditnem sistemu, o novem državnem proračunu ter delovanju Zveze v pretekli poslovni dobi. Obširno je govoril o »Trgovskem listu« ter poudaril potrebo, da se to glasilo med članstvom še bolj propagira in da ga trgovci pridno čitajo ter redno plačujejo. Apelarjal je na večjo stanovsko zavednost ter pozval članstvo, naj se tesneje oklene svojih stanovskih organizacij in pri njih išče podpore v vseh težavah, prav tako pa naj članstvo samo sporoča svoje želje tudi »Trgovskemu listu«, za katere se bo to naše odlično stanovsko glasilo vedno zavzelo. Ker bo letos zvezna skupščina v Slovenem Gradcu, je naprosil članstvo, naj se te skupščine v čim večjem številu udeleži.

Tajniško poročilo je podal g. Voj Lukež. Iz njegovega poročila posnemamo, da ima združenje 418 članov, vendar jih je med njimi veliko, ki že dalj časa ne poslujejo. Število pomočnikov znaša 86, število učencev pa 78.

Računski zaključek za leto 1936 izkazuje 61.228'45 din dohodkov ter 56.250'70 din izdatkov. Skupno premoženje združenja z inventarjem vred znaša 159.155'83 din.

Proračun za leto 1937. predvideva 49.500 din dohodkov ter 49.158 izdatkov.

Po poročilu nadzornega odbora je skupščina soglasno izglasovala razrešnico predsedništvu in upravi ter je bil tudi proračun za leto 1937. po kratki debati soglasno sprejet.

V imenu Zbornice za TOI je skupščino pozdravil zbornični svet-

nik Ivan Rojnik. V daljšem govoru je razpravljalo o delovanju zbornice, poudaril je potrebo po večji stanovski zavesti ter govoril o gospodarskem stanju in gospodarski politiki v naši državi. Omenjal je novo gospodarsko pogodbo z Italijo, grajal napačno izvozno politiko napram Nemčiji ter zlasti grajal tendenco po centraliziranju vsega denarstva.

Skupščina je vzela na znanje ostavko dosedanjega dolgoletnega predsednika in ustanovitelja združenja Janka Kluna in pristala na to, da do prihodnjih rednih volitev zavzame predsedniško mesto Vinko Rozman, kot prvi podpredsednik Ivan Senica, kot drugi pa Alojz Remic. Blagajniške posle bo vodil Ivan Smolčnik. Prav tako je skupščina pooblastila upravo, da

more porabiti prihranjeni denar za nakup primerne poslopja, v primeru da bi se za to pokazala ugodna prilika.

Skupščina je potekla v najlepšem redu, trajala je nad tri ure, debate so bile vseskozi stvarne, le udeležba ni bila — zlasti če upoštevamo, da je združenje zelo močno, povsem zadovoljiva.

Borba proti krošnjarstvu in trgovski potniki

Razlikujte med trgovskimi potniki in krošnjariji

Združenja trgovcev se v zadnjih letih veliko trudijo za odpravo krošnjarstva in sušmarstva, v glavnem zato, ker se je v zadnjem času krošnjarstvo tako zelo razpaslo, da že posega v eksistenco marsikaterega trgovca in obrtnika. Med »poslujočimi« krošnjariji je pa seveda mnogo tudi takih, ki nimajo oblastnega dovoljenja, nekateri imajo le falzificirana, so pa med njimi tudi taki, ki imajo sicer dovoljenja za krošnjarijenje, a niso ta v skladu z veljavnimi zakoni, ker so si jih pridobili z raznimi zvijačami in pretvezami, pa tudi s tarnanjem, češ da ne morejo dobiti nikakega zaslužka. Tako je nastala cela poveljena te ljudi po mestih, kakor tudi na deželi. Dostikrat ne moreš napraviti niti 50 korakov, da te ne bi ustavil tak silnež in vsiljeval svojega blaga. Če sediš v gostilni pri čaši piva ali vina pol ure, te v tem času nadleguje po več takih vsiljivcev. To so res pravi vsiljevalci! Po privatnih hišah hodijo in nadlegujejo gospodinje z raznimi predmeti, dostikrat seveda manj vrednimi in tudi sumljivega izvora. Marsikdo jim nasede in niso redki primeri, da iščejo opeharjenci zaščito na policiji. Po večini seveda prepoznajo. Naša oblastva so pričela to nelegalno krošnjarstvo, na željo in pritožbe trgovcev, pobijati, uspeh je pa zelo majhen. Na ponovne prošnje in spomenice je izdal ban dravske banovine g. dr. Natlačen zopet energičnejšo okrožnico na podrejena sreska in mestna poglavarstva. Okrožnico smo v »Trgovskem listu« tudi že objavili.

Ta okrožnica g. bana je bila gotovo zelo na mestu in se gospodu banu zahvaljujemo za njegov energičen nastop. Pri tej priliki pa moramo omeniti, da ni dobro, če se v okrožnici imenujejo krošnjariji in trgovski agenti kar v eni sapi. To zavaja ljudi, da mečejo vse v en koš in da zla, ki izhajajo od krošnjarijev, pripisujejo tudi trgovskim potnikom. S tem pa se dela našim zaslužnim trgovskim potnikom in zastopnikom velikanska krivica, tem bolj, ker je njih položaj vedno bolj težaven. Zato je potrebno, da se pojma »krošnjari« in »trgovski agent« strogo ločita. Zato ne bo odveč, če natančno opredelimo pojem trgovskega potnika in zastopnika.

V širšem in tudi v trgovskem svetu razumemo pod pojmom »agent« (beseda je francoska) tako samostojnega trgovca, ki po obrtniško posreduje in sklepa kupčije za druge, ko tudi trgovskega pooblaščenca in trgovskega sodelavca, ki posreduje in sklepa kupčije po naročilu principala, in slednjič trgovca, ki po obrtniško sklepa kupčije pod lastnim imenom na tuj račun. Literatura in sodna praksa je ustanovila pojem »agent« (trgovski pooblaščenec, Handlungsent) za samostojne trgovce, ki so pooblaščen, da posredujejo za druge trgovce kupčije in jih v njihovem imenu in na njihov račun sklepa. Trgovsko pravo pogreša še vedno posebne predpise o zasebnopravnem stališču agentov: pri določanju tega stališča je pa treba misliti na to,

a) da je agent trgovec, ker sklepa za druge kupčije, po priliki po-

sreduje, ne da bi bil uradna oseba, in dela to po obrtniško, t. j. v svrhu dobička. Iz te okolnosti izvirajo mnoge pravice in dolžnosti; b) da je agent trgovski pooblaščenec, kajti trgovski pooblaščenec ni treba, da bi bil v službenem razmerju s svojim principalom;

c) zaradi nedostatka norm trgovskega zakona je treba raziskovati pravni običaj in, če ga ni, se je treba ravnati po normah državlanskega zakona;

d) da agentom ni dovoljeno, da bi imeli s seboj razen svojih vzorcev še blago, da bi vzorec ali blago prodajali na svoj račun in da bi stopali v agentske kupčije z drugimi osebami kot s takimi, v katerih obratih se potrebuje blago ponujene vrste. Agenti, ki opravljajo svoj obrt kot trgovski potniki, ne smejo imeti nobenih lastnih zalog blaga ali skladišč.

Krošnjarijenje je pa čisto drug obrt ali trgovina, ki se dovoljuje proizvajalcem proizvodov domače hišne izdelave, tako n. pr. pri nas Ribničanom krošnjarijenje s suho robo, pa tudi invalidom in drugim osebami, nesposobnim za drugo delo, kakor tudi prebivalcem določenih siromašnih krajev. Krošnjariji sme pravilno imeti samo tolikšno količino blaga, kolikor jo

more nositi in sme prodajati samo tako blago, za katero ima dovoljenje. Primer: Kdor obiskuje privatne stranke s celimi kosi manufakture in prodaja na kraju samem za celo obleko ali celo več, ni in ne more biti trgovski agent ali potnik, ampak samo krošnjarij.

To se nam zdi potrebno pojasniti v obrambo našega stanu, trgovskih potnikov in zastopnikov. Kajti krošnjariji, ki opravljajo po večini nelegalno trgovino, često pri svojih poslih postopajo nesolidno in v škodo kupujočega občinstva ter gredo zbog napačnega tolmačenja pojma trg. agentov vsi ti delikti na račun naših poštenih in solidnih trgovskih potnikov in zastopnikov. Ko prebiramo naše dnevnike, često beremo naslove z debelimi črkami: goljufije trgovskega potnika, velike poneverbe agenta in podobno. Dasi ti delinkventi niso nikaki trgovski zastopniki, potniki ali agenti, ampak po večini samo nekoncesionirani krošnjariji, sušmarji in tihotapei, se vse to pripisuje na rovaš stanu trg. potnikov in zastopnikov. Če bo šlo tako naprej, kmalu ne bo imel naš trgovski potnik, čeprav kristalno čist in pošten ter za našo domačo trgovino nad vse zaslužen, dostopa v pošteno človeško družbo. As.

Uredba o banovinskih trošarinah

»Službene novine« z dne 1. aprila so objavile tudi uredbo o banovinskih trošarinah, ki jo je izdal finančni minister Letica na podlagi § 23. finančnega zakona za l. 1937/38. Uredba se glasi:

Gl. 1. — Banovine ne smejo za svoje potrebe pobirati trošarino, takse ali katere druge davščine: 1. na premog, na električno energijo in nafto, če služijo kot pogonsko sredstvo oz. kot surovina pri proizvodnji blaga, 2. na motorna vozila vseh vrst, 3. na sečnjo lesa in 4. na kalcijev karbid, če služi v tvornicah karbida za izdelavo kemičnih preparatov, za proizvodnjo toplote ali razsvetljavo pri ribolovu na morju ali za razsvetljavo v rudnikih.

Gl. 2. — Kot skupne banovinske trošarine se v vsej državi pobirajo trošarine na: din oluščeni riž od kg 1'— neoluščeni riž od kg 0'80 kavo od kg 4'— dodatek za kavo (frankovo kavo ali kavino zmes) od kg 1'— kakao surov v zrnu od kg 2'— kakao pražen od kg 2'10 kakao v prahu, kakaova masla in kakaovo maslo za kg 2'50 čokolado in bonbone iz čokolade od kg 1'— druga živila, ki vsebujejo kakao od kg 0'50 čaj od kg 20'— limone, kutine, pomaranče in mandarinke od kg 1'— ananas, pinjole, pistacije, dateljne, kokosove orehe in druge eksotične orehe za jelo, sveže ali posušene zmlate ali prekajene, kokosovo olje za jelo, kokosovo moko in kokosovo maslo od kg 2'—

na vanilijo, žafran od kg 20'— cimet, muškati cvet, muškati oreh in kardamon 5'— vse druge začimbe v zrnu, luskah, oluščene, stolčene ali zmlete (kakor poper, citver, kaprovec, majaron, nageljnova žbica, janež itd., razen paprike) od kg 3'— očetno kislino ter kis iz alkohola od 100 kg in 100% jakosti 400'— vinski kis od 11 0'50 ribjo mast, ribje olje, spermaceit in spermaceitno olje od kg 1'50 kolofonijo (surovo, predelano, prečiščeno in ostalo) od kg 1'— kalcijev karbid od kg 1'50 kavstično sodo od kg 0'80 amonijakovo sodo od kg 0'40 kristalno sodo od kg 0'20 sodo bikarbono od kg 6'— fabrično obutev, in sicer: 1. na copate in coklje iz kravjetine za par 1'— 2. na kavčukasto obutev, obutev iz platna, krajcev, klobučevine in tkiva, ki ne prepušča vode, sandale in copate, razen opanke, za par 3'— 3. za obutev iz kože za par 5'— 4. za obutev iz fine kože kakor brončirane, posrebrene, pozlačene, lakirane, iz kačje, krokodilove, antilopske, jelenove in podobne luksuzne kože, iz svilne atlasa, žameta, brokata in podobno od para 12'—

Za dežjo obutev do zaključno 17 cm dolžine se plača za 50% manjša trošarina.

Za fabrično obleko in plašče, in sicer:

1. iz bombažnega, lanenega,

- platnenega in podobnega materiala od ene obleke ali plašča 5'—
2. iz polsvilenega materiala in materiala, ki ne prepušča vode od obleke ali plašča 10'—
3. iz volnenega materiala ter iz kože od ene obleke ali plašča 20'—
- Kot fabrična obleka se smatrajo tudi zimski, jesenski in poletni plašči (dolgi ali kratki), pelerine in podobno.

Za plašče s kakršnim koli krznom se plača za 100% večja trošarina.

Za posamezne kose obleke (sako, hlače in podobno) se plača za 50% manjša trošarina.

Za otroške obleke in plašče se plača za 50% manjša trošarina.

Kot fabrična obleka in obutev se smatra samo ona obutev in obleka, ki se proizvaja v obratovalnicah, ki se po določilih § 32. obrtnega zakona smatrajo za industrijske (fabrične) delavnice.

Trošarina na obleko in obutev se ne pobira od onih proizvajalcev (obrnitkov), ki v svojih delavnicah z lastnim orodjem direktno delajo za kupca in izkoriščajo pretežno svojo delovno silo ali ono svojih pomočnikov in vajencev. To velja tudi za njih produktivne zadruge.

Finančni minister daje o tem vsa potrebna pojasnila in navodila.

Od papirja in kartona od din 100 kg 15'—

na nesatniran papir v teži do zaključno 60 gr po 1 m² za tiskanje novin in časopisov na rotacijskih strojih po določenem kontingentu se ne plača banovinska trošarina.

Izdelki iz papirja in kartona, če so narejeni iz papirja ali kartona, od katerega ni bila plačana trošarina, se plača ista trošarina.

Banovinska trošarina se ne bo pobirala od naslednjih izdelkov iz papirja in kartona, ki se uvažajo: tiskane knjige in periodične izdaje, muzikalije, časopisi, novine, tiskovine, zemljepisne karte in učila, ki so navedena v uvoznih tarifih pod št. 471, 472, 473 in 474.

Monopolski predmeti iz papirja in monopolski obrazi niso zavezani plačevanju banovinske trošarine.

Električne žarnice in svetilke s plamenom od iste državne trošarine 20%.

britvice od kosa din 1'—

Čl. 3. — Trošarina na predmete, našteje v čl. 2., kadar se uvozijo iz tujine, se plača pri uvozu na carinarnici. Od vseh predmetov, razen oetne kisline in kisa iz alkohola, ki je proizveden v državi, se plačuje trošarina, ko se daje v promet.

Banovinska trošarina na oetno kislino, ki se proizvaja v državi, se plača obenem z državno trošarino po dejanskih stopnjah krepkosti v skladu z določili zakona o državni trošarini.

Banovinska trošarina na kis, proizveden s kislim vrenjem alkoholnih tekočin, se pobira po organih finančne kontrole obenem s kontrolnimi takсами ob denaturiranju alkohola, ki se predeluje v kis na podlagi 70% izkoriščenega alkohola, če dotični proizvajalec dobavlja manj ko 30.000 hektolitrskih stopenj breztrošarinskega alkohola na leto.

Če proizvajalec kisa nabavlja nad 30.000 hektolitrskih stopenj breztrošarinskega čistega alkohola na leto, potem se izvrši plačilo na podlagi resničnega izkoriščenja, ki se komisijsko določa po organih finančnega ministrstva.

Banovinska trošarina na fabrično obutev, fabrično obleko in papir, ki se proizvaja v državi, se pobira preden pridejo ti predmeti iz fabrike, ko se dajo v promet in potrošnje.

Čl. 4. — Dohodek od trošarine iz čl. 2. se izroča državni blagajni ter se iz njega ustanovi fond skupnih banovinskih trošarin. Po po-

motorji in kolesa so še vedno na glasu kot prvovrstni izdelki na ugodna mesečna odplačila

KRANJ, NOVO MESTO, CELJE - Miklošičeva 2

Zadošči deklamacij o kmetu!

Pavperizacija se na kmetih stalno veča

Recept za pridobivanje politične popularnosti je pri nas že obupno enostaven. Neprestano je treba deklamirati o našem kmetu, na vse pretege hvaliti veliki pomen kmeta za državo in narod ter se dosledno topiti same skrbi za kmeta, pa je politična kariera v Jugoslaviji zagotovljena. Deklamacija o kmetu je pri nas začetek in konec vse politične modrosti. Če pa se ta deklamacija pogleda ob blizu, potem se vidi, da ni čisto nič drugega, ko najbolj navadna in ogabna demagogija, ki nam je že napravila ogromno škode in ki je bo še več napravila, če se tej demagogiji ne bo že enkrat napravil konec. Zato je nad vse umestno in potrebno, kar je napisal o tem žalostnem poglavju v zadnji »Metalurgiji« g. Zvonimir Martinković, ki pravi med drugim:

Skrb za kmeta kot skrb za naš najbolj številni stan, bi bila najbolj upravičena vseh skrbi, če bi bila ta skrb resnična in ne samo najbolj navadna malomeščanska deklamacija. Poleg malega števila resničnih idealistov, ki se res trudijo za kmeta in ki nič od njega ne zahtevajo, se velika večina javnih delavcev briga za kmeta le na ta način, da deklamirajo o kmetu kot o izviru vse moči, pri čemer pa mislijo le na volilne krogičice kmetov. Samo zaradi teh volilnih glasov kujejo kmeta v zvezde, dočim ga v resnici spuščajo po vodi, da si pomaga, kakor si sam zna pomagati.

S tem svojim postopanjem se laskajo kmetu in sleparijo njega ter sebe z na pamet naučenimi tiradami o kmetijskem bogastvu naše dežele. V resnici pa naša dežela v agrarnem pogledu silno zaostaja za drugimi deželami, v katerih se več dela za kmeta, a manj deklamira o kmetu. Pozablja se, da je večina naših kmetov tako revna, da jih njih zemlja ne more prehraniti. Pozablja se, da je tudi naš agrarni izvoz v tej meri mogoč le zato, ker je življenjska raven našega kmeta tako bedna, da se sploh ne more zadostno najesti.

Zaradi naravnega prirastka ljudi in vedno večjega drobljenja kmetijskih posestev je vedno več kmetov, ki jih njih zemlja ne more prehraniti. Pavperizacija na deželi se širi zato vedno bolj in bolj. Razna osuševanja, agrarna reforma, tudi če bi to bilo vse idealno izvedeno, ne morejo prinesiti zadostnega zdravila, rešitev more priti le od izpopolnitve kmetijstva, od povečanja njegove donosnosti ter od industrializacije dežele.

Kako pa naj se doseže zboljšanje kmetijstva, če se kmetu vse samo laska, če se mu vedno le govori, kakor da vzdržuje on vso državo! Kako naj nastane zboljšanje, če nima nihče poguma, da bi povedal kmetu, da je njegovo kmetijstvo že daleč zaostalo za onim v drugih državah. Tako je n. pr. banaška zemlja neprimerno boljša od one v Nemčiji, tudi klimatične razmere so v Banatu bolj ugodne, kljub temu pa ne pridelava kmet v Banatu niti polovice tega, kar

teku vsakih dveh mesecev razdeli finančno ministrstvo nabrane zneske na banovine, oz. občinam na področju uprave mesta Beograda, po številu prebivalstva, in sicer po zadnjem splošnem uradnem štetju.

Čl. 5. — Ta uredba stopi v veljavo dne 1. aprila 1937.

pridelava kmet v Nemčiji! Poleg tega pa je nemško blago tako opremljeno za trg, kakor trg zahteva, pri nas pa samo tako, kakor se kmetovalcu zljubi. Potem pa se čudimo, če je cena našim pridelkom nižja.

Nedostatki našega kmetijstva so vsak dan bolj očitni, nihče pa se ne upa nanje javno opozoriti, ker se sme pri nas vse, kar je v zvezi s kmetom, le hvaliti! Ni čuda, če potem ni nobenega zboljšanja.

Kmetstvo življenje je trdo in zahteva od kmetovalca velikanske napore. Pri vseh naporih pa nudi kmetu tako malo udobnosti, da more le največja navezanost na zemljo dati kmetovalcu to silo, da vzdrži na svoji zemlji in da ga ne omami očarljiva slika lepega življenja v mestu in fabriki. Kmetovalec, ki je tako notranje čvrst, da se ne poda begu z dežele v mesta, ta kmetovalec je moralno tako krepak, da ne potrebuje nobenega praznega hvalisanja, še manj pa demagogije. Temu kmetovalcu ni treba prihajati z lepimi besedami, temveč z dobrimi vzgledi naj se mu pokaže, kako je mogoče kmetijstvo dvigniti, da bo donosnost zemlje večja. Samo del tistega denarja, ki je propadel zaradi demoralizirajoče kmetске zaštite, naj bi se porabil za zboljšanje kmetijstva, pa bi bilo vprašanje kmetjskih dolgov od kmetov samih mnogo boljše in koristneje rešeno.

Ne sme se ozirati na kmeta le kot najštevilnejšega volilca, temveč kot najbolj važnega producenta. Samo v tem je rešitev in pot, da se sedanja pavperizacija na deželi ustavi. Zavedati pa se je tudi treba, da samo kmetijstvo vsega kmetskega prebivalstva ne more prehraniti. Domači obrt je na deželi še mnogo premalo razširjen, v nekaterih pokrajinah pa more pomagati le industrializacija dežele. Toda ne industrija, ki jo

ustanavlja tuji kapital samo zaradi cene delovne moči našega prebivalstva, temveč domača industrija, ki bo pri vsej svoji rentabilnosti domačemu prebivalstvu v resnično pomoč.

Kmetstvo vprašanje je pri nas nedvomno najvažnejše gospodarsko vprašanje, ki ga pa doslej sploh še nismo skušali reševati, kar najbolj dokazuje to, da še danes ne posluje niti ena kmetijska zbornica. Pri nas se je s kmetijskim vprašanjem uganjala le demagogija, zato pa je tudi kljub vsem visokim besedam o kmetu pavperizacija na kmetih napredovala, ne pa padala.

Ni stvar v tem, da se prikupimo kmetu, temveč da mu resnično pomagamo!

OUZD v marcu

V primeri z marcem 1936 se je število zavarovancev pri OUZD v Ljubljani dvignilo za 7.239 na 86.686, in sicer moških za 5.540 na 53.276, ženskih pa za 1.699 na 33.410.

Odstotek bolnikov se je zopet dvignil, in sicer za 0,08% na 2,93%.

Povprečna dnevna zavarovana mezda se je dvignila za 0,40 na 22,58 din.

Celotna dnevna zavarovana mezda pa za 195.210 na 1.957.702 din.

V primeri s februarjem 1937 se je zaposlenost dvignila za 4.625 zavarovancev.

Dnevna povprečna zavarovana mezda stalno raste ter se je dvignila v januarju za 0,09 din, februarju za 0,16 din, in marcu za 0,40 din.

Celotni dnevni zaslužek zavarovanega delavstva se je od lanskega leta dvignil za skoraj 200.000 dinarjev.

SLOVENIA-TRANSPORT

Ljubljana

Telefoni: 27-18, 37-18, 37-19 carinska pisarna 24-19 po uradnih urah.

Tarifni biro

v vseh carinskih in železniških zadevah — Tarifi — Proračuni — Kontrola carinskih deklaracij, tovarnih listov itd. — Reklamacije — Inkaso — Vse tovrstne informacije brezplačno.

† Stanko Jesenko

V torek zjutraj je v Ljubljani nenadoma umrl ravnatelj zavarovalnice »Croatia« g. Stanko Jesenko.

Pokojnik je bil sin uglednega ljubljanskega trgovca Blaža Jesenka na Starem trgu v Ljubljani. Po trgovskih študijah se je posvetil bančni stroki ter vstopil v Jadransko banko, kjer je služboval nad 10 let. Leta 1917. pa je prevzel vodstvo podružnice zagrebske zavarovalnice »Croatia«, ki jo je uspešno vodil do svoje mnogo pretrane smrti. Skoraj 20 let je vodil podružnico ter s svojimi dobrimi osebnimi zvezami, skrbnim vodstvom in solidnim poslovanjem pridobil podružnici v Ljubljani številne in zanesljive prijatelje.

Stanko Jesenko se je predvsem posvetil poslovnemu življenju, a je vendarle našel čas, da se je udeleževal zlasti v mlajših letih tudi pri narodnih društvih. Tako je zlasti deloval za Sokola II, za šentjakobsko podružnico CMD in tudi za druga društva.

Osebnost je bil prijeten družabnik, ki je bil povsod priljubljen in spoštovan. S svojo soprogo Marijo je preživel 25 let v srečnem zakoncu.

Ljubljana bo ohranila agilnega Stanka Jesenka v lepem in hvaležnem spominu!

Dopolnilo

k poročilu o skupščini trgovskega združenja za pljuško okolico, objavljenem v »Trgovskem listu« št. 37 z dne 2. aprila t. l.

Pomotoma so izostala imena treh članov uprave, ki so bili na tej skupščini izvoljeni, in sicer:

Edmarh Marinič, Ivan Letonja in Fran Peršuh.

Širite »Trgovski list«!

Esperanto

Urejuje in vodi tečaj: Damjan Vahen, Ljubljana

Sestavljeni časi s trpnimi deležniki:

Li estas	amata: ljubljen je (sedaj)
	amita: vzljubljen je
	amota: nameravan je biti ljubljen
Li estis	amata: bil je ljubljen (sedaj)
	amita: bil je vzljubljen
	amota: nameraval je biti ljubljen
Li estos	amata: ljubljen bo
	amita: vzljubljen bo
	amota: nameraval bo biti ljubljen

Za trpnimi deležniki moramo rabiti vedno predlog **de**, le kadar izražamo sredstvo, rabimo predlog **per**, tako:

La infano estas amata **de** la patrino. — La patrino amas la infanon. Li estis vundigita **per** la glavo. — Ranjen je bil z mečem.

Določni člen la rabimo:

1. kadar izražamo določeno, nam že znano osebo, stvar ali reč;
2. pred pridevnikom, ki ga rabimo samostalniko;
3. kadar samostalniško izpuščamo in rabimo samo pridevnik;
4. v presežni stopnji pridevnikov; in
5. radi blagoslavja.

Primeri:

1. la patrino; la knabo; la hundo; la ludilo.
2. la sana laboras, la malsana suferas.
3. Mia libro estas malbona, sed via estas la valora.
4. La plej bela; la plej dolča.
5. Kanto de la espero (Kanto de l'espero).

Določni člen pa izpuščamo:

1. pred lastnimi imeni in nazivi;
 2. pri nagovoru;
 3. za zaimki **ĉiu** in **ĉiuj** ter kies;
 4. pred imeni mesecev in dni;
 5. pred glavnimi števili in zaimki sploh; in
 6. kadar mislimo na del in ne na celoto.
- Primeri:
1. Petro; Mario; Reĝa Moŝto!
 2. Sinjoro! Fraŭlino!
 3. Ĉiu homo; ĉiuj libroj. La domo, kies eniro...
 4. Februaro, Marto; lundo, merkredo, ĵaŭdo.
 5. Unu amiko; cent homojn. Mia patro kaj via patrino.
 6. Donu akvon! Alportu paperon!
- Delni (partitivni) rodilnik rabimo, kadar govorimo o kakem delu kake celote. Izražamo ga s predlogom **da**, tako:
- unu glaso da vino — ĉaŝa vina;
unu litro da akvo — en liter vode.

Besedni red v stavku.

Osebek stoji navadno pred dopolnilom in pred povedkom.

Povedek stavimo po navadi takoj za osebek.

Dopolnilo v tožilniku stavimo takoj za povedek; če pa imamo več dopolnil, stavimo glavno dopolnilo (v tožilniku) na prvo mesto, nato pa ostala dopolnila.

Stalnih pravil za besedni red pa v esperantu nimamo.

Imena mest, rek, pokrajin (lastna imena), imena, primke ne izpreminjamo in jih pišemo tako kot jih pišejo v tamošnjih krajih.

Ponovi vse!

(Konec.)

Denarstvo

Hranilne vloge pri Poštni hranilnici zopet narasle

V marcu so se dvignile hranilne vloge pri Poštni hranilnici za 30,6 na 1069,4 milijona din. Lani so znašale hranilne vloge pri P. H. le 886,2 milijona din.

Ponovno so tudi narasle vloge na čekovne račune in dosegle že vsoto 1506 milijonov din. (Pred enim letom so znašale le 1178 milijonov, torej za 328 milijonov dinarjev manj.)

Kakor je razveseljiv napredek Poštne hranilnice, tako pa je treba konstatirati, da zasebno gospodarstvo od tega nima nič. Razmere na denarnem trgu se kljub temu napredku niso zboljšale.

Devizni prestopki zastare, kakor sodijo odločujoči činitelji, v smislu § 78 kazenskega zakona v dveh letih. To stališče zastopa tudi državni svet.

V Prago sta odpotovala zastopnika deviznega oddelka Narodne banke, da se pogajata, kako bi se olajšale v okviru sedanjega klirirga razne kompenzacije. Nadatje se bosta pogajala glede financiranja tujkega prometa Čehoslovakov v Jugoslaviji. V ta namen naj bi se ustanovil posebni turistični dinar za Čehoslovake. Zlasti pa bi se za tujski promet uporabljali vezani dinarji.

Dobave - licitacije

Komanda mornarice kraljevine Jugoslavije v Zemun sprejema do 15. aprila ponudbe za dobavo električnega stroja za ostrenje orodja; do 22. aprila za dobavo sedlarskega stroja; do 24. aprila za dobavo večje množine raznega platna; do 26. aprila za dobavo 20 ton benola.

LICITACIJE:

Fond za zgradbo stanovanjskih hiš na področju direktije drž. železnice v Ljubljani razpisuje na dan 12. aprila ofertno licitacijo za zgradbo trnadstropne stanovanjske hiše, Kapucinsko predmestje v Ljubljani.

Dne 17. aprila bo v pisarni inžen. štaba Dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za nabavo 119.350 kg cementa; dne 19. aprila za popravilo vojaškega kopališča v vojašnici »Vojvode Mišića« v Mariboru in dne 20. aprila za dovršitev poti k skladišču na Pečovniku pri Celju.

Dne 15. aprila bo v intendanturi štaba Vrbaske divizijske oblasti v Banjaluki licitacija za nabavo 11.480 kg petroleja.

Dne 17. aprila bo v intendanturi štaba Dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo ca. 7.000 kg petroleja.

Dne 13. aprila bo v intendanturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo večje množine olja za potrebe vojaštva.

Dne 10. aprila bo v pisarni inženjerije štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo 640 kg bencina; dne 21. aprila za oddajo raznih del na poti Škofja Loka—Blegoš in dne

22. aprila za dovršitev enega dela poti Božičev grič—vas Rovte—Črni Kal v smeri Škofja Loka—Blegoš. Dne 13. aprila bo pri Upravi Vojno-tehničnega zavoda v Kragujevcu licitacija za dobavo rondel iz medi za kapsle; dne 17. aprila

za dobavo železne bakrene in pocinkane žice, raznih ventilov, kablja ter raznih pisarniških potrebščin; dne 19. aprila za dobavo raznih žebeljev, gumbov ter obroče iz medi; dne 20. aprila za dobavo pločevine; dne 23. aprila za doba-

vo raznih cevi, ročnih svedrov i. dr.; dne 21. aprila pa prodaja ista uprava razne nove in stare motorje.

Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.

Upravno sodišče odbilo pritožbo Bate

Načelno važna razsodba glede obrtno-pravnih odnosov pomožnih lokalov do glavnega obrata

Sresko načelstvo v Kočevju je z odločbo z dne 14. maja 1936, št. 5727/5, v smislu § 96. in 97. obrtnega zakona odklonilo Bati, jugoslovanski tvornici gume i obuče, d. d. Borovo, prodajalni v Ribnici prijavo obrta »trgovine s cipelema, pripetecima za cipele, kožom, gumom te čarapama i srodnom robom, trgovinu u tvornici izdelanih cipela, gumene obuče, gumenih djonova (podplatov) i potpetica, gumenih pribora, kajiševa, guma za točkove na biciklima, motociklima in automobilima, gumenih izradjevina primenjenih u vazduhoplovstvu, gumenih prostirača, tkanine i ostalih gumenih izradjevina i seoskih artikala, po § 97. obrt. zakona s sedežem v Ribnici«.

ker ni predložila zahtevanih listin, zlasti ne overjenega prepisa o pooblastilu centrale.

Pritožbo proti tej zavrtniti je vložila tvrdka Bafa na bansko upravo, ki pa jo je iz razlogov odločbe sreskega načelstva zavrnila.

Nato se je tvrdka Bafa pritožila na upravno sodišče.

V tej pritožbi navaja, da ima svoj glavni obrat v Borovem, v prodajalnici v Ribnici pa bi prodajala izdelke tega glavnega obrata. Gre torej v smislu odst. 2. in 3. § 132. ob. zak. za otvoritev pomožnih lokalov istega obrta zunaj področja upravnega oblastva I. stopnje ter je zato potrebno novo pooblastilo. Gre torej za nov obrt, čigar otvoritev da je neodvisna od otvoritve in izvrševanja glavnega obrata.

Tvrdka je torej morala izpolniti le te pogoje:

1. dokazati, da je protokolirana,
2. da je po svojih družbenih pravicah upravičena izvrševati obrt in
3. da ima trgovinsko usposobljenega poslovođjo.

V to potrebne listine je tvrdka tudi predložila, obrtna oblast pa ji je odrekla pooblastilo, ker ni predložila tudi prepisa pooblastila centrale, da ima v glavnem obratu pravico za prodajanje usnja, čevljev iz usnja, pripadkov za čevlje, nogavic in sorodnih predmetov, gumijastih čevljev in podobnih izdelkov, kar bi bilo potrebno, ker

se prijava glasi na pomožni lokal in prodajo lastnih izdelkov tovarne v Borovem.

Tvrdka Bafa trdi v svoji pritožbi, da tega ni bila dolžna storiti, ker zadostuje, da je navedla, da je glavni obrat v Borovem in v čem da obstoji. Ne more se od nje zahtevati dokaz, da mora v glavnem obratu proizvajati vse, v prijavi navedene izdelke, kajti omejitev na prodajo lastnih izdelkov ne izvirja iz dovoljenega obsega glavnega obrata, marveč iz družbenih pravil. Če ni predložila pooblastila centrale, se iz tega še ne more sklepati, da nima centrala potrebnega pooblastila za izdelavo v prijavi navedenih predmetov. Zato predlaga Bafa, da se razveljavita odločbi sreskega načelstva in banske uprave.

Upravno sodišče pa je razsodilo:

Bafa je prijavil svoje obrtno podjetje v Ribnici izrečno kot prodajalno, glede katere velja § 132. obrtnega zakona. Po tem paragrafu more imeti imetnik obrta več pomožnih lokalov. Nobenega dvoma pa ni, da je pravni obstoj obrtne pravice za glavni obrat pogoj za ustanovitev pomožnih lokalov. Ta pogoj sledi tudi iz bistva izraza »pomožni lokal«, saj je tak lokal nemogoč brez obrata, kateremu naj bi služil. Obstoj glavnega obrata je torej neobhodno potreben pogoj za ustanovitev pomožnega lokala. Pomožni lokal pa nadalje ne more biti v razmerju z glavnim obratom drugače ko v razmerju podrejenosti. Če je glavni obrat produktivni obrat, potem more njegov pomožni lokal izdelovati in prodajati le blago, za katerega izdelovanje in prodajanje je pooblaščen glavni obrat. Če pa je glavni obrat trgovinski obrat, more pomožni obrat prodajati le blago, ki ga prodaja centrala. Nasprotno stališče bi privedlo do tega, da bi bil pojem pomožnega lokala sploh brez vsebine.

Poleg tega bi mogel imetnik več glavnih obratov izrabiti razne ugodnosti, ki so priznane le pomožnim lokalom, s tem, da bi te samostojne obrte prijavil za pomožne lokale enega glavnega obrata. Izrabiti bi mogel tako nižjo takso po tar. post. 94 taks. zakona mesto neprimerno višje takse po tar. post. 91 ter po čl. 75 istega zakona pri davku na dobiček podjetij zavezanih javnemu polaganju računov, katere ugodnosti pa daje zakon le imetnikom lokalov in podružnic, ki so v navedeni zvezi z glavnim obratom.

Ker je tvrdka Bafa navedla svoj lokal v Ribnici kot prodajalno, torej kot pomožni lokal, bi morala tudi dokazati, da ima za svoj glavni obrat v Borovem pooblastilo za prodajo vseh predmetov, ki bi jih prodajala prodajalnica v Ribnici.

Ta dolžnost izhaja iz § 95., ki zahteva, da mora vsak, ki se obrača na oblastvo z vlogo za izdajo pooblastila, navesti tudi podatke o obrtih, ki se morda že izvršujejo ob dovolitvi. Ti podatki morajo biti seveda popolni in podprti s potrebnimi listinami. Stvar oblastva je le, da predložene dokumente prouči, ne pa da potrebne listine tudi zbere.

Bafa pa je predložil le svoja družbena pravila, izvleček iz trg. registra in potrjeno sreskega načelstva v Vukovaru, da je njegov obrt v Borovem vpisan v obrtni register. Ni pa navedel vsebine pooblastila.

Zato je bil postopek prvostopnega upravnega oblastva pravilen, ko je zahtevalo prepis obrtnega pooblastila centrale. Ker Bafa kljub pozivu ni predložil tega pooblastila, je bilo pravilno tudi postopanje banske uprave, ko je pritožbo Bafe zavrnila.

Tožba Bafe je zato neutemeljena. Banska uprava je zato izdala na vsa sreska načelstva in mestna poglavarstva okrožnico, da morajo ta v vseh še odprtih spornih zadevah tvrdke Bafa postopati v smislu te razsodbe upravnega sodišča.

Doma in po svetu

Predsednik dr. Beneš je ob svojem odhodu daroval za beograjske mestne reveže 50.000 din.

»Hrvatski dnevnik« razpravlja o notranji situaciji ter naglašja, da politika dr. Mačka hrvatskega naroda nikdar ne bo spravila v obup. Zunanje politični položaj je sicer važen, toda hrvatski narod se zaveda, da so glavne komponente za njegovo življenje v njem samem. Ve, da je sposoben za lastno življenje. Sami orjemo svojo zemljo in sami hočemo tudi odločevati na tej zemlji. To je naša pot in naša realna politika.

Za direktorja II. drž. realne gimnazije v Ljubljani je imenovan profesor Josip Osana.

Finančni minister je izdal odlok, po katerem je dovoljen izvoz nepredelanih govejih, telečjih in svinjskih kož samo proti plačilu v prostih valutah. Potrdila za zavarovanje valute bo dajala kakor doslej samo Narodna banka. Odlok Narodne banke velja do 1. julija, potem se uvede zopet prejšnji sistem.

Predsednik delavske zbornice Alojzij Sečej je bil razrešen predsedniške funkcije, ker je nameščenec javne korporacije in zato ne more biti predsednik zbornice. Sedaj je bilo izvoljeno novo predsedništvo zbornice ter je bil izvoljen za predsednika Lovro Jakomin, za blagajnika tajnik organizacije stavbinskih delavcev Bricej, za načelnika prosvetnega oddelka in za delegata v centrali delavskih zbornic pa Drago Kosem.

Obvezno zavarovanje posevkov nameravajo uvesti v donavski banovini.

Nova radijska postaja 20 kw v

Beogradu, ki bo veljala približno 6 milijonov din, se namerava nabaviti v Angliji.

V Jajcu se bo baje zgradila velika tovarna za dušik, pri kateri bo v znatni meri angažirana tudi država. Tudi tvornica v Rušah bo pri novi tovarni sodelovala. Tako vsaj poroča »Die chemische Industrie«. Vest je precej verjetna, ker se pri nas vedno bolj kaže tendenca, da posega država vedno bolj na področje zasebne iniciative. Vprašanje pa je, če je to res dobro.

Cene kruha in drugih živil so se v zadnjem času v Beogradu povišale za 50 par do 2 din pri kg.

Šest vagonov potvorjenega dalmatince so zaplenili organi finančne kontrole v Mariboru.

V 70. letu starosti je umrl v Pragi F. X. Salda, eden največjih češkoslovških literarnih kritikov. Napisal je tudi več dram, romanov in pesmi.

Radio Ljubljana

Sobota, dne 10. aprila. 12.00: Plošče — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, spored, obvestila — 13.15: Plošče — 14.00: Vreme — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Češkoslovsko šolstvo (Rudolf Bratok) — 19.00: Čas, vreme, poročila, obvestila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Pregled sporeda — 20.00: O zunanjih politikah (dr. Alojzij Kuhar) — 20.30: Pratika za mesec april ali mali traven — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored — 22.15: Radijski orkester.

Nedelja, 11. aprila. 8.00: Plošče — 8.30: Telovadba (vodi prof. Dobovšek) — 9.00: Čas, poročila, spored — 9.15: Koncert na klarinetu (g. Urbanc Franc) — 9.45: Verski govor (dr. Ciril Potočnik) — 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz mariborske stolnice — 11.10: Saint Saens: Živalski karneval (plošče) — 11.30: Otroška ura: Trije godci (zvočna slika) — 12.00: Plošče po željah — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Koncert radijskega orkestra — 15.30: Prenos iz Kranja: Koncert sokolskih pevskih zborov in orkestror — 17.00: Kmetijska ura: Pridelovanje in pomen krmskih rastlin za živinorejo (ing. Jože Černe) — 17.20: Nekaj lahke glasbe (plošče) — 18.00: Tri hčere — veseloigra (člani rad. igr. družine) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: V čem je vrednost naše starejše umetniške proze (Dušan Nikolajevič) — 19.50: Slovenska ura: Vasilij Mirk: Glasbeni utrinki (prof. Marjan Lipovšek) — b) Kraševci (Janko Samec, pisatelj) — 20.30: Koncert: Sodelujeta Gostič in radijski orkester — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored — 22.15: Za dobro voljo in kratak čas (Jožek in Ježek).

Ponedeljek, 12. aprila. 12.00: Plošče — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Zvoki iz Amerike (plošče) — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Zdravniška ura: Osebna higiena (dr. Breclj) — 18.20: Orkestralna suita na ploščah — 18.40: O gledališču (Ciril Debevec) — 19.00: Čas, vreme, poročila, obvestila — 19.30: Delo Aero-kluba za razvoj našega civilnega zrakoplovstva (dr. A. Režek) — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Koncert kompozicij Danila Švare (prenos iz velike filharmonične dvorane). Sodelujejo: ga. Zlata Gjunjenac, g. Aleksander Kolacio, g. prof. Marjan Lipovšek, Ljubljanski kvartet: (gg. Pfeifer, Stanič, Sušteršič, Müller) — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Vesele pesmi (Tercet Stritar in prof. M. Lipovšek).

A. Šarabon LJUBLJANA

Uvoz kolonijalne robe

Veletrgovina s špecerijo

Veleprazarna za kavo

Mini za dišave

Glavna zaloga rudniških vod

Brzjavni naslov: ŠARABON LJUBLJANA

Telefon št. 26-66

Ustanovljeno leta 1886

Globoko pretreseni sporočamo, da je predstavnik naše podružnice za Slovenijo, gospod

Stanko Jesenko

danes zjutraj ob treh po težki in mučni bolezni umrl.

Naša zadruga je s pokojnikom izgubila vestnega, marljivega in vdanega sodelavca, ki mu bomo ohranili najlepši spomin.

Lahka mu bodi zemlja!

Zagreb, dne 6. aprila 1937.

RAVNATELJSTVO ZAVAROVALNE ZADRUGE „CROATIAE“ V ZAGREBU

EFKO

IZDELKI S TO ZNAMKO *
VAM JAMČIJO ZA STALEN *
PORAST VAŠEGA PROMETA *

SVILENE SRAJCE ZA GOSPODE IN BLUZE ZA DAME - KOPALNE IN OBALNE OBLEKE

F. K. O. S.
LJUBLJANA
ŽIDOVSKA 5